

60.008/x

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti bel f ö l d i h i r e k

1973. október 11.

bb.1. fontos új rendelkezések a tanácsok szervezeti és működési szabályzatában

1/-don/gk/h1/a/La

1973. október 11.

a fővárosban megtárgyalták és elfogadták a tanácsok szervezeti és működési szabályzatát módosító rendelettervezetet. mint ismeretes, a tanácsválasztások után mindenütt felülvizsgálták a szabályzatokat. a tapasztalatokat összegyűjtve megállapították, hogy a tanácsok szervezetét és működését keretbe foglaló jogszabály módosításra szorul. az észrevételek és a javaslatok alapján a tanácsok ügyrendi bizottságai megvitatták a rendelettervezetet, összehangolták a különféle nézeteket és kidolgozták a szabályzatmódosító végleges javaslatokat.

a módosító rendelkezések a szervezeti és működési szabályzatnak mindenképp néhány olyan paragrafusát érintik, amelyek hatásköri problémákkal kapcsolatosak. módosult például az a passzus, amely arról szól, hogy a tanács milyen hatáskörök gyakorlását ruházza át a végrehajtó bizottságra. a rendelet felsorolja a fontosabb átruházható hatásköröket, és kimondja, hogy további hatáskörök átruházásához minősített többséggel meghozott tanácsi határozatra van szükség. ide vág a szabályzatnak az a módosító rendelkezése is, amely szerint a jövőben nem maga a végrehajtó bizottság rendel el, hogy milyen feladatokat célszerű egy meghatározott kerületnek vagy általában a kerületeknek átadni, hanem csupán javaslatot tesz ezekben a kérdésekben a döntésre jogosult fővárosi tanácsnak.

/folyt.köv./

MI

bb.1./ fontos....folyt./-a

Igen nagy jelentőségűek az új tanácsrendeletnek azok a szabályai, amelyek a tanácselnök-helyettesek jogállását teljesen újonnan rendezik a fővárosi tanácsnál. az új szabályozás a többi között figyelemmel van a fővárosi tanácsnak arra a jellegbeli sajátosságára, hogy egyszerre tölti be a helyi és a területi tanács szerepét, és ezzel összefüggésben a munkamegosztás is erőteljesebb a fővárosban a tanácselnök és helyettesei között.

a módosító rendelkezések egy másik csoportja a fővárosi tanács munkarendszerével kapcsolatos. az új szabályzat előírja például, hogy a fővárosi tanács ülésére meg kell hívni a főváros országgyűlési képviselőit is. figyelemre méltó az a módosítás is, amelynek eredményeként a lejárt határidejű tanácsi határozatok végrehajtásáról szóló beszámoló a tanácsülésen ezután nem ugynevadzott napirend előtti téma, hanem rendes tárgysorozati, napirendi pont lesz. jelentős az az újítás is, amely szerint a tanácsrendeletek előkészítésében a szervezési főosztály a jövőben fokozott szerepet kap.

a rendelet több új rendelkezéssel is bővült. így például a módosított szervezeti és működési szabályzat beiktatja a végrehajtó bizottság szakigazgatási szervezetébe a testnevelési és sporthivatalt. egy másik új szabály kifejezetten kötelességévé teszi a szakigazgatási szerveknek, hogy az államigazgatási tevékenység fejlesztésére és korszerűsítésére vszocialista jellegének erősítésére törekedjenek./mti/

--

bb.2. borsod népművészete színes filmen

vid/fm/a/hgy

1973. október 11.

a budapesti sportfilm stúdió - a megyei tanács megbízásából - harmincperces színes filmet készített borsod népművészetéről. a látványos filmet fekete gyula író forgatókönyve alapján domonkos attila rendezte. a film többek között elkalauzolja a nézőket hazánk egyik leggazdagabb népművészeti vidékére; a matyóföldre. emléket állít kis jankó borinak, a népművészet mesterének és munka közben mutatja be mezőkövesd, tard és szentistván himnbasszonyait, a matyórózsák tervezőit és rajzóit.
/folyt.köv./

- 2 -

14

bb.2./ borsod.....folyt./-a

megörökítették a cigándi szöttek alkotóit, a miskolci, mezőcsáti és sárospataki fazekasok - köztük a híres szkircsák-család művészi értékű kerámiáit, valamint az ország egyetlen rézkampó készítő kovácsának életét és munkásságát. a megye népi iparművészetét felölelő színes filmet először október 14-én mutatják be budapesten a magyar nemzeti galériában megrendezendő borsodi napok alkalmából./mti/

--

bb.3. gyakorlati ismeretekkel, élettapasztalattal is segítik az igazságszolgáltatást - 11.460 népi ülnököt választottak - dr.böör péter nyilatkozata

1/tf/gg/h1/a/hgy

1973. október 11.

a bírósági törvény rendelkezései szerint a népi ülnököket az illetékes tanácsok négy évi időtartamra választják - mivel a korábban választott népi ülnökök megbízatásának időtartama ez évben lejárt, a népköztársaság elnöki tanácsa határozatot hozott a járásbírósági/városi, kerületi bírósági/, a megyei /fővárosi/ bírósági, a munkaügyi és a katonai bírósági népi ülnökök újraválasztásáról. a népi ülnökök megválasztása a határozatban megszabott határidőre - június 30-ig - mindenütt megtörtént. az ülnökválasztások lebonyolításáról és eredményéről dr.böör péter, az igazságügyi minisztérium bírósági főosztályának vezetője tájékoztatást adott tóth ferencnek, az mti igazságügyi tudósítójának:

hogyan történt a választás? kik az ülnökök és hányan vannak?

- a választásokat megelőző jelölő gyűlések előkészítésében és megtartásában a szocialista demokratizmus teljes egészében érvényesült. a választási munka irányítására megyénként ülnökválasztási bizottságok alakultak, ezek a testületek a választási munkát körültekintően szervezték. külön is ki kell emelnünk a bírósági elnököknek, valamint a népi ülnököket választó tanácsi szervek vezetőinek tevékenységét. a választásnál jelentős szerepet kaptak a vállalatok, üzemek szakszervezeti bizottságai, valamint a hazafias népfront helyi szervei is.

/folyt.köv./

- 3 -

M

bb.3./ gyakorlati.....1.folyt./-a

- az egyesbíráskodás bevezetése az ügyeknek körülbelül 50 százalékat érintette. ezért a korábbi 18 000-rel szemben a fővárosi és a megyei, illetve a járási / városi és kerületi/ bíróságokhoz országosan most mintegy 10,000, a munkügyi bíróságokhoz 1,460 személyt választottak meg népi ülnökké. a megválasztottaknak mintegy 55 százaléka a termelésben közvetlenül részt vevő fizikai dolgozó, 44 százaléka pedig - a katonai bíróságok népi ülnökeit ide nem értve - nő. ez az utóbbi arány a korábbiválasztás eredményéhez képest jelentős javulást mutat. a lakosság műveltségi színvonalának emelkedéséhez igazodóan javult a népi ülnökök általános műveltségi színvonala is, növekedett a középiskolát, illetve egyetemet végzettek száma.

miként szabályozza a bíróságokról szóló új törvény a népi ülnökök részvételét az igazságszolgáltatásban?

- a népi ülnökök részvétele az igazságszolgáltatásban egyidős szocialista államszervezetünk kialakulásával. az állampolgároknak a bíróságok munkájában való közvetlen közreműködését elsőként a népbírói és az ugynevezett uzsorabírói törvény, majd a rendes bíróságok általános működésére vonatkozóan 1949-ben meghozott törvény írta elő. azóta általános szabály, hogy minden első foku büntető és polgári peres ügyben egy hivatásos bíróból és két népi ülnökből megalakított tanács jár el és hozza meg döntést.

- az elmúlt másfél évtizedben társadalmi-gazdasági életünkben bekövetkezett jelentős változásoknak megfelelően a x. pártkongresszus feladatunkká tette az államélet fejlesztését és a szocialista demokratizmus további szélesítését.

- a társadalmi fejlődés és a kongresszus által meghatározott feladatok szükségyszerűen maguk után vonták jogrendszerünk korszerűsítését.

/folyt.köv./

N

- 4 -

bb.3./ gyakorlati.....2.folyt./-a

ennek keretében 1973. január elsején hatályba lépett a bíróságokról szóló új törvény. abból indul ki az új törvény is, hogy a szocialista igazságszolgáltatásban a nép közvetlen részvétele nélkülözhetetlen. éppen ezért ezt alapölvként fogalmazza meg és kimondja, hogy a népi ülnököket a hivatásos bíróval azonos jogok illetik meg és azonos kötelezettségek terhelik. ugyanakkor a törvény az általános szabály alól kivételt is tesz és kimondja, hogy az eljárási törvényekben meghatározott esetekben a bíróság népi ülnökök közreműködése nélkül is eljárhat.

az egyesbírói intézmény újbóli bevezetése nem jelent-e visszalépést a szocialista demokratizmus kiszélesítésével szemben?

- ha az időközben hatályba lépett polgári perrendtartási novella és a már elfogadott büntető eljárási törvény rendelkezéseit elemezzük, e kérdésre nemmel kell válaszolnunk. az 1974. január 1-én hatályba lépő új büntető eljárási törvény szerint ugyanis egyesbíró csak a vétségi eljárásra tartozó egyszerűbb ügyeket intézheti. ha ezeknek az ügyeknek a megítélése valamilyen oknál fogva mégsem egyszerű, az ilyen ügyekben, továbbra is hivatásos bíróból és két népi ülnökből alakított tanács fog itélkezni.

- a törvény másrészt lehetővé teszi azt is, hogy egyes kiemelkedő jelentőségű vagy rendkívül bonyolult büntető ügyben a megyei bíróság két hivatásos bíróból és három népi ülnökből álló tanácsban járjon el. a jövőben az ilyen ügyek színvonalasabb elbírálását fogja biztosítani a több népi ülnök bevonása, akik elsősorban nem jogi, hanem gyakorlati ismeretükkel és élettapasztalataikkal segítik az ítélkezési munkát.

- a polgári ügyek intézését illetően a polgári perrendtartásnak az 1973. január 1-én hatályba lépett novellája a népi ülnökök működésének formális elemeit kiküszöbölte.
/folyt.köv./

- 5 -

N

4.5 / gyakorlati.....3.folyt./-1

...bíráskodás elvét a törvény a tartalmi követelmények-
... igazítva valósítja meg a gyakorlatban. e szerint a bírósá-
... népi ülnökök közreműködésével jár el minden olyan perben,
... a népi ülnökök élettapasztalatainak hasznosítása szük-
... es. ilyenek a családjogi, munkajogi, szövetkezeti stb. pe-
... rek. népi ülnökök vesznek részt az ügyek eldöntésében
... is, amelyekben előzetesen nem a bíróság járt el/ például
... munkügyi és szövetkezeti döntő bizottság által elbírált ü-
... gyekben/ és azok határozatát bírálja felül a bíróság.

mi módon szolgálja az ülnöki
tevékenység a törvényességet ?

- egyesbíró elé csak azok az ügyek tartoznak, amelyekben
alapvetően jogi kérdések elbírálására vagy csupán elszámolások-
ra kerül sor. ilyenek többek között a vagyoni viták, a
szocialista szervezetek egymás közötti vitái, illetve e-
gyes olyan perek, amelyekben az egyszerű tényállás megállá-
pításához nagyobb bizonyításra nincs szükség.

- a bírósági törvény és az új eljárási törvények tehát
igen körültekintő differenciálással valósítják meg a társas-
bíráskodás elvét, és minden olyan ügyben biztosítják az ülnö-
kök közreműködését, ahol ezt az ügyek jellege, sulya és bo-
nyolultsága szükségessé teszi. az új rendezés feltétlenül
a szocialista demokrácia kiszélesítésének irányába hat, mert
- az egyszerűbb ténybeli és jogi ügyekben szűkítve az ülnöki
részvételt - módot ad arra, hogy az ülnökök az eddiginél el-
mélyültebben vegyenek részt az ítélkezésnek minden olyan fő-
rumban, ahol az ügy terjedelme, bonyolultsága miatt részvételük
valóban az ügy igazságos eldöntését, a törvényesség to-
vábbi megszilárdulását jelenti.

summázva, hogyan értékelhető
az ülnökválasztás ?

- a választás eredményességét összegezve, véleményem
szerint az ülnökválasztások valamennyi területen a megadott
szempontoknak megfelelően, rendben történtek. a választá-
sok eredménye tükrözi államéletünk szocialista demokra-
tizmusának fejlődését; újabb lépést jelent igazságszolgá-
latásunk korszerűbbé tételére - hangsúlyozta nyilatkozatát
zárva dr. bőszi Péter./mti/

- 6 -

14

bb.6. tizenöt új játékfilm - októberi bemutatók

1/ró/gg/h1/a/La

1973. október 11.

a saturnus csapdájában című kétrészes szovjet, az áru-
lás napjai című kétrészes csehszlovák és a tojás című színes
francia film premierje után októberben még tucatnyi új fil-
met mutatnak be a mozik. csodri sándor és kósa ferenc írta
a nincs idő című színes magyar filmet, operátora sára sán-
or, zenéjét durkó zolt szerezte. a kósa ferenc rendezte
film a tanácsköztársaság leverése után 10 évvel játszódik
egy börtönben. főhősei: három kommunista politikai elítélt
és egy életfogytiglanos, aki az események alakulása során
mindinkább megéri cellatársai magatartását, cselekedeteik
rugóit.

palásthy györgy írta és rendezte, lendvai kamilló
szerezte a zenéjét az, egy srác fehér lovon,, című új magyar
filmnek. főszereplői között a nézők oszter sándorral, koncz
gáborral, rajz jánossal, bodnár erikával, goór nagy máriá-
val és csákányi lászlóval találkozhatnak. a főhős egy szoba-
konyhás lakás kamrájában lakik, örök viszályban apjával,
fivérével és sógornőjével. a fiú teljes, értelmes élet-
re vágyik, - álmainak jelképe egy fehér ló. sikerül-e valóra
váltania vágyait, vagy beleszürkül ő is a környezetébe ?

a nézők elé kerül az adriától a jeges tengerig című szí-
nes magyar dokumentumfilm is, amelyet kis józsef írt és ren-
dezett, zöldi iván fotografált, s amely a magyar néprajz, ma-
dárta és rovartan megalapítójának életutját követi végig.
peti kalandjai címmel hat filmből álló rajzfilm-összeállí-
tás várja a legkisebb nézőket.

a 20-as évek elején, az isszik-kul tó mentén a szovjet
hatalom embereinek az ópium-csempészekkel folytatott élet-ha-
lál harcát mutatja be sziklabarlang titka című színes
szinkronizált szovjet film. a tűz meghódítása című kétrészes
szinkronizált színes szovjet film történetének hőse andrej
baskircev rakétakonstruktor, cselekménye pedig a szovjet raké-
tatechnika fejlődését, az érte dolgozó embereket mutatja be.

negyedszázada már, hogy chaplin premier volt a magyar
mozikban. 1947-ben mutatták be a diktátort, 1948-ban a mon-
sieur verdoux-t, s azóta csupán egy szkaccsokból készült össze-
állítás szerepelt a magyar mozik műsorán. /folyt.köv./

- 7 -

NA

4./tizenöt....folyt./-a

most, hogy a mokép 10 chaplin-film forgalmazásának jogát megvásárolta, évente két bemutató lesz a film nagy klasszikusainak alkotásaiból. októberben „a modern idők”, tüzik műsor. az 1936-ban készült film történetében chaplin egy nagyüzem futószalagjának rabja. hamarosan állását és szabadságát veszíti, de szabadulása után társat talál a csavargó ágnes személyében és azután már kettesben próbálnak boldogulni az őket elenségesen körülvevő világban.

én nem látok, te nem beszélsz, ő nem hall - ez a címe annak a színes szinkronizált szélesvásznú olasz bűnügyi filmnek, amelyben különböző embereket sodor össze a véletlen velencében egy bűnüggyel kapcsolatban. bajba keverednek, de szerencsére kézre kerül az igazi tettes. a filmbarátok köre hálózat keretében kerül műsorra fellini róma - szubjektív vallomás a városról, amelynek a rendező nem állja bemutatni rut arcát sem, bár ő róma állhatatos szerelmese./mti/

--

bb.4. új tanuszodát kap a belváros

1/-don/h1/a/hgy

1973. október 11.

az v. kerületi tanács fejlesztésialapjára legnagyobb hányadát az oktatási és kulturális ellátás javítására fordítja. a pénzből már korszerűsítették a pálfy györgy utcai bölcsőde és óvoda központi fűtését, s átalakították az alkotmány utcai tanintézetet. a fővárosi 4-es számú állami építőipari vállalat a veres pálné gimnázium épületének tetőszerkezetét újította fel. a deák téri általános iskola korszerűsítésén most dolgoznak az építők. megjavítják a tetőszerkezetet, tatarozzák az épületet, újrafestik a tantermeket, korszerűsítik az elektromos hálózatot és új lámpatesteket szerelnek fel. az iskola alatt húzódó pincében klubot alakítanak ki. a molnár utca 9. szám alatt tanuszodát építenek. a 25 méter hosszú és 9 méter széles könnyűszerkezetes medencét a helyi vállalatok és szövetkezetek társadalmi összefogással építik./mti/

--

- 8 -

bb.5. mozi kap szolnok új lakótelepe

vid/fm/a/hgy

1973. október 11.

új filmszínház épül szolnok tizezer lakosu városrészében a vosztek lakótelepen. a tizenegy millió forintos költséggel készülő háromszáz személyes művelődési intézményt a legkorszerűbb berendezéssel látják el, nézőterét pedig úgy alakítják ki, hogy kisebb rendezvények megtartására is alkalmas legyen. az új filmszínház szolnok 900 éves jubileuma előtt kerül átadásra és 1975-ben az Ünnepsorozat több rangos művészeti eseményének lesz a színhelye./mti/

--

bb.11. megjelent az első órségi uti könyv

vid/fm/a/hgy

1973. október 11.

megjelent az órségről szóló első utikönyv a savaria tourist kiadásában. a fényképekkel, térképpel illusztrált könyvecskét dr. csiszár károly, az órség kiváló ismerője írta. az országos idegenforgalmi hálózatba csak nemrég bekapcsolt szép nyugat-magyarországi tájról minden tudnivalót tartalmaz, ami a turistáknak szükséges. ismerteti a vidék történetét, természetrajzát, sajátos szerves településszerkezetét, néprajzát, nevezetességeit, az odautazás és ottani üdülés gyakorlati tudnivalóit. bemutatja a híres szalafői pilyerszert, amely a népi építészet legnagyobb hazai értékei közé tartozik. német, angol, francia és orosz nyelvű összefoglaló ismertető is helyet kapott a kiadványban./mti/

--

- 9 -

bb.7. kocogópályát építenek, szanálásra kerülő lakóházakat bontanak társadalmi munkában a szolnokiak

vid/p fm hgy

1973. október 11.

szolnokon -ahol az elmúlt évben több mint húszmillió forint értékű társadalmi munkát végeztek a város lakói - az idén száztizenhat munkahelyi, lakóterületi kollektíva vállalt részt a városzépítő munkában. a megyeszékhely kiránduló, üdülő területén, a tiszaligetben épülő sportstadion területén félmillió forint értékű munkát végeztek; az utcák, lakótelepek parkjainak építésére, rendbentartására kétfélmillió forint értékű munkát fordítottak. szolnok lakói évek óta értékes segítséget nyújtanak a gyermekintézmények udvarainak, berendezéseinek elkészítéséhez, karbantartásához, az idén a kisiparosok tették a legannyibab felajánlást: elvállalták az ugyancsak társadalmi összefogással épülő jubileumi óvoda teljes berendezésének elkészítését,

a gyors ütemben fejlődő városban csupán ebben az esztendőben száz lakóházat kell szanálni, s az ehhez szükséges építőipari kapacitás biztosítása nagy gondot jelentett. a város üzemei vállalták, hogy társadalmi munkában végzik el a szanálást.

a szolnokiak részt vesznek a városkörnyéki erdőövezet kialakításában is, a helyi termelőszövetkezetek és üzemek dolgozói félmillió forint értékű földmunkát végeztek el a leendő erdők helyén. az elmúlt években több lakótelepi sportpálya, iskolai mini-pálya épült meg a városban. ennek folytatásaként a zagyva - és a tisz-parti erdős területen két „kocogópályát építenek, az erdei „kocogó,, utak mellett tornaszereket szerelnek fel, s pihenőket alakítanak ki./mti/

..-

bb.8. kéthónapos hangverseny-turnéra indul a rádiózenekar

k/gg/p szö la hgy

1973. október 11.

a magyar rádió és televízió szinfónikus zenekara pénteken pályafutása eddigi leghosszabb turnéjára indul. a tavalyelőtti nagysikerű amerikai vendégszereplés után 46 hangversenyből álló 8 hetes koncert-turnéra kapott meghívást az egyesült államokba és kanadába. a három különböző program magyar zeneműveket is tartalmaz: bartók zenéjén, concertoján és 111. zongora-versenyén kívül megszólal majd szöllősy andrás musica per orchestra és láng istván concerto buccolico című kompozíciója is. a zenekar vezető karnagyán, lehel györgyön kívül az operaház karnagya, oberfrank géza is bemutatkozik a tengerentúli közönség előtt. a szólóisták: kiss andrás hegedűművész, kiss gyula zongoraművész és tarjáni ferenc kürtművész ./mti/

..-
-10-

M

sp.9. rönkvár a tiszakécskei uttörőparkban

vid/mné/p fm hgy

1973. október 11.

rönkvár épül a tiszakécskei uttörőparkban. a gyermekirodalom legújabb létesítményét - legutóbb uttörővasut és röplabdapálya épült - szintén társadalmi munkával készítik a tiszakécskeiek. összeállításához a kiskunsági erdő-és fafeldolgozó gazdaság adja a méretre vágott rönköket, összesen 20 köbmétert. a társadalmi váreépítők - szakemberek irányításával - megkezdték a munkát, s a gyerekek még az idén ősszel „bevehetik,, az erődítményt. közvetlen a tiszapartján úgy formálják meg az építményt, hogy csónakkal is meg lehessen közelíteni. a diósgyőri várhoz hasonlít majd, legmagasabb tornya 2,5 méteres lesz, s bástyáin „harci megfigyelőhelyeket,, alakítanak ki a gyerekeknek. ugyanis a szárháborúk, tájékoztatói versenyek célpontja a jövőben a rönkvár lesz./mti/

bb.10. miért sok a képesítés nélküli? - tájékoztató a pedagógusképzésről

i szö/tm/p hi la

1973. október 11.

megjelent a művelődésügyi miniszter utasítása, amely újonnan szabályozta a tanárképző főiskolákon, a tanítóképző és óvónőképző intézetekben folyó pedagógusképzés levelező oktatását. a napirenden szereplő pedagógusképzés időszereplő kérdéseiről beszélgettünk miklósvári sándorral, a művelődésügyi minisztérium pedagógusképző osztályának vezetőjével szöke sándor, az mti munkatársa.

a szakemberek hangsúlyozzák: napjainkban gyakran szóbakerül a pedagógushiány, és az, hogy a képesítés nélküliek száma növekszik. tény, hogy az óvodákban a 18 százalékot is meghaladja a képesítés nélküliek aránya, az általános iskolában pedig megközelíti a hat százalékot. ez a helyzet mindenképpen csökkenti az oktató-nevelő munka színvonalát.

- hajlamosak vagyunk az olyan kijelentésre, hogy több pedagógust kell képeznünk, mert a hiányt csak megfelelő utánpótlással lehet megszüntetni - hangsúlyozta miklósvári sándor ..

/folyt köv ./

-11-

M

bb.10. miért sok afolyt /p

-ebben sok az igazság, a dolog mégsem ilyen egyszerű. érdemes figyelembe venni az általános iskolák néhány jellemző statisztikai mutatóját is, ezek ismeretében még inkább nyugtalanító a képesítés nélküliek számának növekedése. például a tanulócsoporthoz tartozó létszámát vizsgálva az a helyzet, hogy hazánkban jelenleg a 41-nél nagyobb létszámú tanulócsoporthoz a száma nem éri el a 270-et. /ezelőtt öt évvel megközelítette a 3000-et!/ a tanulócsoporthoz tartozó tehát óriási a fejlődés. az is érdekes és elgondolkodtató, hogy míg 1937-38-ban 1,096.000 általános iskolai tanulót alig több mint 26.000 pedagógus tanított, addig jelenleg 1,043.000 tanulót /tehát valamivel kevesebbet/ több mint 64.000 pedagógus tanít az általános iskolákban. ha azt is figyelembe vesszük, hogy a tanárképző főiskolák, a tanítóképző és óvónőkészítő intézetek felvételi keretszáma a legutóbbi öt esztendő alatt majdnem a kétszeresére emelkedett / az 1973-74-es tanévre több mint 3.800 elsőéves hallgatót vettek fel ezekbe az intézményekbe/, akkor még inkább kiderül, hogy a képesítés-nélküliség megszüntetése nem kizárólag pedagógusképzési téma.

- kétségtelen, hogy hazánk települési viszonyai, nevezetesen a szétszórt, kis létszámú iskolák nagy száma és az itteni élet, a munkakörülmények alapvető okai a munkaerőgazdálkodás negatív jelenségeinek.

- megkockáztatom annak kijelentését is, hogy nem indokolt a túlzott mértékű tanulócsoporthoz tartozás sem, mert növeli a pedagógushiányt. hazánkban több mint 41.000 általános iskolai tanulócsoporthoz tartozó működik, és ezek között több mint 7.500-ban a tanulók létszáma 20, vagy annál kevesebb. meggyőződésem, hogy ez pedagógiai szempontból indokolatlan. jóllehet ezek között számos olyan tanulócsoporthoz tartozó iskola létezik, amelynek fokozatosan fogy a diáklétszáma, és néhány éven belül az intézmény megszűnik. ezt a tendenciát egyébként világosan mutatja a következő két adat összehasonlítása: 1959. szeptember 1-én 6.322 általános iskola működött /ebben az évben volt a legmagasabb az általános iskolák száma/ jelenleg pedig 5.197 működik, tehát 14 év alatt 1125 iskola szűnt meg! ez a tendencia nyilvánvalóan továbbra is érvényesül majd, mert jó iránybaváltozik a települési struktúra.

/folyt köv ./

NA

-12-

bb.10. miért sok a2.folyt /p

-az általános iskolák helyzete, viszonyai magyarázzák tehát a képesítés nélküliek számarányát. kétségtelenül több pedagógust kell képezniünk, de az is kétségtelen, hogy indokolatlan jelenségek is előidéznek a képesítés nélküliek számának gyarapodását. az óvónőihiány oka kétségtelenül abban van, hogy a képzés bővítése nem tudott lépést tartani az óvodák rohamos bővítésével, az igények növekedésével. az idén 600 elsőéves hallgatót vettek fel a négy felsőfokú óvónőkészítő intézetbe, és csak a fővárosi igények kielégítésére működtetik a 300 személyes esti-levelezőtagozatot. 1976-ban már végznek az óvónőkészítő szakközépiskolák hallgatói, erre az időre bővítik a kecskeméti óvónőkészítő intézetet / ez a bővítés az elsőéves hallgatók számának megkétszerezését jelenti /. remélhető tehát, hogy a képesítés nélküli óvónők jelenlegi 18 százalékos aránya nem növekszik tovább, illetve a maximális nappali és levelező tagozatos képzés révén, továbbá az óvónőkészítő szakközépiskolák munkájának eredményeként néhány év alatt -, az v. öt éves terv második felében - számarányuk néhány százalékra zsugorodik.

-előre veti azonban árnyékát a tanítóhiány ...

- sajnos igaz, hogy a főváros területén ebben a tanévben mintegy 80 képesítés nélküli alsó tagozatos nevelő működik. a napközi otthonok gyorsabb fejlesztésének programja és üteme nyilvánvalóan országosan fogja éreztetni hatását, és ez elsősorban a tanítóhiányban jut kifejezésre. erre felkészülendő, napirenden szerepel a tanítóképző intézetek kapacitásának bővítése, az ehhez szükséges feltételek biztosítása. ebben a tanévben 1100 elsőéves hallgatót vettek fel a 9 tanítóképző intézetbe /öt évvel ezelőtt 600-at!/ néhány év alatt azonban - ha megakarjuk előzni a tanítóhiányt, márpedig azt akarjuk- ezt a létszámot mintegy 1600-ra kell emelni.

- bírálatok érik a pedagógusképzést abból a szempontból is, hogy a pálya nőiesedik, s ez kétségtelenül igaz.

- sokféleképpen lehet ezt értékelni, azonban mindeképpen tényként kell elfogadni, bár a pályára jelentkező fiúk aránya az elmúlt néhány évben valamelyest növekszik. a középiskolákban szervezett pályairányítással lehetne és kellene elsősorban a jelenlegi helyzetet javítani.

/folyt köv ./

NA

-13-

bb.10. miért sok a 3.folyt /p

ilyen értelmű, szervezett pályairányítási akció ma nem folyik a középiskolákban. napirendre kellene tűzni, s ha nem is eredményezne gyökeres változást, bizonyára, lényegesen növelni lehetne a férfiak arányát a pedagógus pályán. emellett talán segít ebben is a tanítóképző intézetek státusának rendezése, illetve fejlesztése. ismeretes: az mszmp kb oktatáspolitikai határozata kimondja, hogy a felsőfoku tanítóképző intézeteket főiskolákká kell szervezni. most dolgozzák ki az ezzel kapcsolatos állami intézkedéseket, de máris kétségtelen, hogy az átszervezés alapvetően hozzájárul majd a tanítói hivatás társadalmi rangjának és presztizsének emelkedéséhez, ami a fiúk számára is vonzóbbá teheti ezt a pályát. véleményem szerint a férfiak arányának növelése elsősorban az általános iskola felső tagozatában indokolt. örvendetes viszont, hogy a pedagógus pályára jelentkezők között a fizikai dolgozók gyermekeinek aránya meghaladja az 50 százalékot, és külön öröm, hogy a pedagógus családok gyermekei is nagy számban jelentkeznek pedagógusképző intézményekbe. ezek pozitív tendenciák, amelyeket tovább kell erősítenünk, és amelyek révén talán még a férfiak arányának növelése is lehetséges.

- miként fejlődik majd a pedagógusképzés tartalma ?

- az oktatáspolitikai párthatározat szellemében új tanterveket készítettünk és vezettünk be az idei tanévben, a tananyagcsökkentés szellemében. az új tantervben megvalósult a marxista-leninista tárgyak tartalmi egysége is. feltétlenül a képzés színvonalát fémjelzik azok az új tantárgyak is - a közoktatáspolitikai, a beszédművelés, az egészségügy, az oktatás technikai eszközei - amelyeket az új tantervvel vezettünk be. a pedagógusképzés tartalma tehát a kor, illetve a társadalom igényei szerint fejlődik, tartalmában és módszereiben egyaránt korszerűbb lesz. /mti/

--

bb.12. utcai tolvajokat fogtak el

1 bc/tm/p hi hgy

1973. október 11.

nagy józsef 23 éves budapesti alkalmi munkás, a táviró utcában parkoló motorkerékpárt pillantott meg. motorját gyufaszállal beindította, majd rokonának lakására hajtott. a motort sűfniben elrejtette, de előzőleg leszerelte róla a rendszám táblát és a lábvédőt. cselekményére azonban fény derült.

/folyt köv ./

-14-

4-

bb.12. utcaifolyt /p

a központi kerületi bíróság nagy józsefet visszaesőként elkövetett lopás bűntettéért - figyelembe véve, hogy vagyon elleni bűncselekmények miatt korábban háromszor megbüntették - egy évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte.

turcsányi mihály, 22 éves foglalkozás nélküli budapesti lakos egy éjszaka a kőbányai úton betörte egy dohányáruda ablakát, s a rácsra benyulva különféle holmikat emelt ki. a zsákmánnyal azonban nem tudott továbbátni, mert az arra haladó rendőrjárőr lefűllette.

a központi kerületi bíróság turcsány mihályt lopás vétségéért jogerősen hat hónapi szabadságvesztésre ítélte, s kötelezte a dohánybolt vállalatnak okozott kár megtérítésére. /mti/

--

NA

-15-

bb. 13. bélyeggyűjtőknek: skylab blokk kerül forgalomba

1 kg/fk/1e/1l la

1973. október 11.

skylab elnevezésű bélyegblokkot ad ki október 16-án a magyar posta. az új reprezentatív bélyegblokkot ötszínű mélynyomással az állami nyomda készítette kékesi László grafikusművész terve alapján. a téglalap alakú bélyegblokk névértéke 10 forint. /mti/

bb. 14. elektrokémiailag szakmérnököket képeznek a híradástechnikai ipar részére

vid kz/1l hgy

1973. október 11.

az utóbbi években rohamosan fejlődő híradástechnikai iparunk részére a finomkerámia művek kezdeményezésére, megkezdtek az elektrokémiailag szakmérnökök képzését a veszprémi vegyipari egyetemen. a két éves oktatás során az iparág gyártó üzemében dolgozó vegyész és elektromérnökök ismerkedhetnek meg behatóan a fontos szigetelőkerámia előállításával kapcsolatos legújabb tudnivalóval, a nemzetközi tudomány legfrissebb eredményeivel.

az első lépés után a következő esztendőben a híradástechnika termékeinek felhasználói részére szerveznek szakmérnök képzést, amely során mag megközelítésből, a felhasználó szemszögéből ismerkednek meg a szigetelő kerámia tulajdonságaival. /mti/

bb. 15. összecukható esernyők zalaegerszegről

vid kz/1l hgy

1973. október 11.

összecukható esernyők gyártását kezdte meg a zala megyei kézműipari vállalat. az esernyők összecukható vázát a német demokrátiás köztársaságból importálják. a vállalat az idén 20 000 esernyőt ad át a kereskedelemnek, ezek ára 30-40 forinttal lesz alacsonyabb mint az importból származó esernyőké. ha sikere lesz a piacon, a vállalat jövőre nagyobb tételt szállít. /mti/

--

- 16 -

bb. 16. táppénzt, fizet a hartai Lenin termelőszövetkezet

vid kz/1l hgy

1973. október 11.

a hartai Lenin termelőszövetkezet külön alapot létesített a szülő nők és a beteg tagok segélyezésére. az ilyen címen kifizetett összeg évi átlaga több mint egy millió forint. az orvosilag igazolt időszakosan munkaképtelen, dolgozók az utolsó havi átlagkeresetüknek a 70 százalékát kapják kézhez, betegségük idejére. az új kedvezmény bevezetése óta kibővítették az ellenőrző bizottság hatáskörét. meglátogatják a betegszabadságon lévő tagokat, s ellenőrzik, hogy betartják-e az orvos utasításait. ellenkező esetben visszavonják a közösből kifizetett segélyt és fegyelmi eljárást indítanak a vétők ellen. /mti/

--

bb. 17. kísérleti üzemben a lengyel szál - öt millió négyzetméternyi poliészter szövet gyártására készül a pápai textilgyár

vid kz/1l hgy

1973. október 11.

a pápai textilgyár gyártmányfejlesztési terve szerint 1980-ban már évi 5 millió négyzetméternyi poliésztert gyárt, s ez termékeinek 25 százalékát adja. a korszerű, könnyen kezelhető kelmék iránti kereslet azonban megelőzi a termelés növekedésének évi ütemezését. erre az évre két és félmillió négyzetméter poliészter ing és blúz anyag előállítását tervezik és elsősorban a külföldi piac hatására, 3 millió négyzetméterre kell emelniük az idei termelést. jövőre szintén túl az előzetes terveken, már 4 millió négyzetméternyi poliészter vár a piac a pápai gyártól. a kereslet növekedésében igen nagy szerep van annak, hogy sok variációban - 30-40 színárnyalatban - hozzák forgalomba a tarkán szőtt anyagokat. csupán jövőre a poliészter termékek mintájába hét új változatot vezetnek be.

az értékes poliészter műszálgyár eddig nyugati importból szerezte be. a magyar-lengyel műszál egyezmény új lehetőséget nyit. a kísérleti üzemben már ismerkednek a lengyel műszállal és foglalkoznak annak alkalmazási lehetőségeivel is. /mti/

--

- 17 -

8.15/1l

Tó1000

Tó1000

bb. 18. ammóniával dúsított szennyvíz öntözésre

vid kz/1l hgy

1973. október 11.

a várpalotai jószerecsét termelőszövetkezet sédparti területein a keszthelyi agrártudományi egyetem és a péti nitrogénművek kutatói sikeresen kísérleteztek a péti nitrogénművekben termelődő nagymennyiségű ammóniával dúsított szennyvíz hasznosítására.

az ammónia tartalma ipari szennyvizet eddig hatalmas tárolókban ülepítették, majd a séd patakba engedték. mivel a tároló nem volt képes befogadni a nagymennyiségű vizet, a péti nitrogénművek kártérítést fizetett a szennyezés miatt.

a sédparti területeken három évvel ezelőtt kisparcellás kísérleteket kezdtek annak kiderítésére, hogy a mezőgazdaság mennyiben tudná a szennyvizet hasznosítani. az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a mezőgazdasági növények közül a kukorica, de legjobban a fű bírja hasznosítani az ammóniával szennyezett vizet.

a keszthelyi agrártudományi egyetem kutatói jövőre 30 hektáron 1975-ben pedig 110 hektárnyi területen folytatják kísérleteiket. a péti nitrogénművek évente 400 hektár öntözéséhez elegendő ammónia tartalma szennyvizet bocsát ki, s ezt földalatti nyomócsöveken juttatják majd el a földekre./mti/

--

bb. 19. infralámpa helyett malacmelegítő - minta állattartó telepek a villamosenergia jobb kihasználására

1 kg/fk/83/1l la

1973. október 11.

a szarvasmarha és a sertésprogram megvalósulásának elősegítésére olyan minta állattartó telepeket rendeztek be, ahol a villamosenergia-felhasználás és a gépi berendezés a leggazdaságosabban szolgálja az állattartást. jelenleg az országban 400 nagyüzemi szarvasmarha- és több mint 300 sertéstelep van, ezek nagyrésznél korszerűsítéséhez, villamosításához, szolgál utmutatóul az omfb anyagi támogatásával berendezett két mintauzem.

adatok bizonyítják, hogy a mezőgazdasági termelő üzemek nem hasznosítják kellőképpen a villamosenergiát, pedig ez a gépesítés fokozásának egyik feltétele.

/folyt.köv./

8.20/1l

101000

- 18 -

hbb. 19./ infralámpa ... folyt./ il

a mezőgazdaságban felhasznált áram 80 százalékát az állattenyésztés emésztí fel, ezért határozta el az omfb hogy mintauzemek kialakításával támpontot ad a tsz-eknek a villamosenergia gazdaságos kihasználásához. olyan üzemeket választottak ki a szakemberek a villamosgépek beállítására, amelyek épülettípusai a legtöbb állattenyésztéssel foglalkozó szövetkezetnél már felépültek. az optimális komplett berendezéseket úgy jelölték ki, hogy ne a legdrágább „luxus”, megoldást válasszák, hanem az átlagos tsz adottságainak megfelelő, mégis gazdaságosan üzemelőt.

az egyik mintatelepen, a kecskeméti magyar-szovjet barátság tsz szarvasmarhatelepén az áram felhasználásával a takarmányozást, a klímazabályozást és a trágyaelávolítást gépesítették, a tej kezelését az ndk-ból importált berendezés végzi. idén már a gazdasági számítások alapján legjobbnak bizonyult technológiát alkalmazzák, s az első tapasztalat szerint is csökkent a megbetegedések száma, s a tej összetétele is kedvezőbb, mint egy hagyományosan berendezett telepen.

a mintasertéstelepet a solti szikra tsz-ben alakították ki, s itt általában használt infralámpa helyett például malacmelegítő lap biztosítja a megfelelő hőmérsékletet. a lap villanyresóhoz hasonló elven működő berendezés, a kismalac hasát melegíti, így élettani hatása jobb az infralámpánál. az adatok szerint 10 százalékkal nagyobb hathetes korukban az így nevelt állatok súlya, mint társaiké. az ól légcseréjét is automata berendezés szabályozza, az állandó jó levegő elősegíti a súlygyarapodást, s megakadályozza a betegség terjedését.

ha a mintauzemekben összegyűjtött adatok igazolják a villamosenergia gazdaságos felhasználását ezzel sok termelőszövetkezetet ösztönözhetnek az áramadta lehetőségek jobb kihasználására. az omfb távolabbi tervei között szerepel, hogy az öntözés fokozottabb villamosítását is elősegítse mintauzemek kialakításával./mti/

--

8.25/-1l

101000

- 19 -

bb. 20. vasvillával és baltával megölte feleségét

1 sl./.. / 1l hgy

1973. október 11.

a büntetett előéletű susánszki andrás 57 éves állami gazdasági dolgozó kakucsanyai lakásukon szóváltás közben vasvillával és baltával feleségére támadt, a szerencsétlen asszony sérüléseibe belehalt. a békés megyei rendőrfőkapitányság susánszki andrást előzetes letartóztatásba helyezte. /mt1/

--

bb. 21. halálos közlekedési balesetek

1 sl./mm / 1l hgy

1973. október 11.

a hajduszoboszlói vasutállomás közelében horváth dezső sándor 59 éves hajduszoboszlói nyugdíjas a fényesorompó tilos jelzése ellenére kerékpárjával a vasúti sínekre hajtott és a postavonat halálra gázolta.

dodonka istván 46 éves lakatos csoportvezető, aki az orosz-lányi szénbányák 111-as számú üzemegegységében a drótkötélpálya hat méter magas felépítményén biztonsági öv nélkül dolgozott, a földre zuhant és a helyszínen meghalt. a felelősség megállapítása folyamatban van. /mt1/

--

bb. 22. súlyos közlekedési balesetek

sl / 1l hgy

1973. október 11.

a karácsony sándor utcában szabálytalan helyen, figyelmen kívül haladt át az uttesten mogyorósi károlyné 74 éves nyugdíjas budapesti lakos és egy motorkerékpár elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

virányi lászló, 26 éves vegyipari szakmunkás, budapesti lakos a budaörsi út és a nagyszőlősi út kereszteződésében motorkerékpárjával gyorsajtás miatt felborult. súlyos nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

/folyt.köv./

- 20 -

Tó1340

bb. 22./ súlyos folyt./ 1l

a margit hid budai hídfő lejárójánál lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen tilos jelzésnél haladt át szász sándor 74 éves nyugdíjas, budapesti lakos, és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mt1/

--

bb. 23. országos ankét a gyermek szemgondozásról

vid kz / 1l hgy

1973. október 11.

a felmérések szerint a gyermekek 15-20 százaléka szenved fénytörési szemhibában. öt-nyolc százalékuk kancsal, további két százalékuknak pedig tompa a látása. e bajok gyógyításáról illetve a felnőttkori látási zavarok megelőzéséről tanácskozik csütörtökön, pénteken debrecenben csaknem 250 klinikai szemgondozói szemész, asszisztens, iskolai nevelő és pszichológus. a témát két szekcióban negyvennégy előadás alapján vitatják meg. napirendre kerülnek a szemgondozói hálózat ki szélesítésével kapcsolatos kérdések, előadások hangzanak el arról hogy a látószerveknek milyen fontos szerepe van a gyermek harmonikus testi és szellemi fejlődésében az iskolai tanulmányok végzésében, a pályaválasztásban, az ipari tevékenységben és egyáltalán az életben való érvényesülésben. /mt1/

--

bb. 24. országszerte betakarították a kender - a termés nyolcvan százaléka elsőosztályú minőségű

vid kz 1l hgy

1973. október 11.

a szegedi székhellyel, de országos hatáskörrel működő kenderfonó és szövőipari vállalat mezőgazdasági osztályához érkezett jelentések szerint az utolsó kenderkévéket is beszállították a földekről.

/folyt.köv./

- 21 -

Tó1340

bb. 24./ országszerte folyt./ il

az idén nyolc megyében 10 000 hektáron termeltek ezt a fontos ipari növényt, s rekord idő alatt egy hónappal előbb takritották be, mint más években. a terméshozam hektáronként megközelíti a 80 mázsát, tehát meghaladja a tervezettet, a minőség pedig egyedülálló a hazai kender termesztés történetében. máskor általában 50 százalékos szokott lenni, most viszont 80 százalékos az első osztályú áru aránya. szép világos sárga színezetűek a kórok egyenletes vastagságuk és a hosszúságuk meghaladja a két métert, tehát a feldolgozó üzemek igényeit a legteljesebb mértékben kielégíti. az utóérést, illetve a színeződést kedvezően befolyásoló sok napfény mellett annak is köszönhető a kiváló minőség, hogy a gazdaságok nagy területen alkalmazták az aratás előtti vegyszeres lombtalanítást. a növényre repülőgépekről olyan vegyszert permeteztek, amelytől a levelek lehullottak. a lombotától ilyen módon megfosztott kenderkórót az aratás után nyomban beszálíthatják és így nincs kitéve a termés az ősszel már gyakran szélsőséges időjárás minőségrontó hatásának./mti/

--

bb. 25. bővült a dumaujvárosi telefonközpont

vid kz/il hgy

1973. október 11.

befejeződött a dumaujvárosi posta telefonközpontjának bővítése. az új, 400 vonalas kapcsolóegységet csütörtökön kötötték be a hálózatba. a telefonközpont bővítésével egyidőben dumaujváros kertvárosában 100 állomásos koncentrátort szereltek fel. husz érpáron ezek kötik le a gyorsan fejlődő városrész vonalait a telefonközpontba./mti/

--

bb. 31. időjárásjelentés

il hgy

1973. október 11.

a meteorológiai intézet jelenti október 11-én 12 órakor

lassan növekvő felhőzet

szárazföldünk középső területein száraz, csendes, az évszaknak megfelelő időjárását kialakító magasnyomású légköri képződmény fokozatosan gyengül és délkelet felé helyeződik át./folyt.köv./

22 -

13.00/il

10/1340

bb. 31./idő folyt./ il

a középpontjával Leningrád térségében elhelyezkedő nagykiterjedésű alacsony nyomású légköri képződmény nyugati oldalán több hullámban hideg sarkvidéki eredetű levegő áralik dél felé. hatására a német-lengyel síkságon és a szovjetunió európai területének középső részén többfelé esik az eső, Finnországban, valamint a Balti- és a Fehér tenger környékén havazások, hózáporok vannak. a következő 36 óra folyamán a nedvesebb hidegebb levegő a Kárpát medencét eléri.

hazánkban szerdán a sokáig ködös helyeken 5-7 az ország többi részén 7-10 órán át sütött a nap. eső sehol sem hullott. a hőmérséklet napközben 17-22 fokig emelkedett. csütörtök hajnalra 2-8 fokig hűlt le a levegő. az éjszaka keletkezett ködök a délelőtti órákra feloszlottak így a délelőtti folyamán folytatódott a napos szűz idő. a hőmérséklet 11 órakor az erősen párázó helyeken csak 11-13, máshol 14-19 fok között volt.

Budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 14,2 fok volt, 1,7 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor Budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás péntek estig:

Lassan növekvő felhőzet csütörtökön eső nélkül, pénteken elsősorban nyugaton és északon szórványosan előforduló eső. mérsékelt, időnként megélénkülő déli, délnyugati később a dumántulon nyugati, északnyugatra forduló szél. az éjszakai óráktól párázódás, elszórtan ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-9, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken északnyugaton 13-16, máshol 16-20 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggeli:

felhőátvonulások, megismétlődő esőkkel, a hőmérséklet jelentősen csökken. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet plusz 7, és plusz 1 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 13 és 17, később 9-14 fok között alakul.

jelentős mennyiségű csapadék /legalább 5 mm/ az ország területének 40 százalékán várható.

a Duna vízállása Budapestnél 137 cm./mti/

--

13.06/il

10/1340

- 23 -

hbb. 29. a szabadtéri néprajzi muzeum szentendre

hi/il hgy

1973. október 11.

igazgatósága közli, hogy október 13-14-én /szombaton és vasárnap/ - technikai okok miatt - csak 10 és 15 óra között látogatható a muzeum. belépés díjtalan. 11, 12 és 14 órakor szakvezetést biztosítanak./mti/

--

bb.28. a 17. sz. sertéstelep bács-kiskun megyében

vid kz/il hgy

1973. október 11.

megkezdte a termelést bács-kiskun megye legujabb - tizenharmadik - nagyüzemi sertéstelepe a bácsalmási állami gazdaságban. az iparszerű tartásra berendezett telepről évente mintegy 35 000 vágósertés kerül piacra. a megyében befejezéshez közeledik további tíz hasonló hustermelő üzem építése. ezekkel együtt a negyedik öt éves terv végére már 23 nagyüzemi sertéskombinát működik majd a megyében. együttes termelésük évi félmillió mázasa sertéshus lesz./mti/

--

bb. 27. szlovén közigazgatási küldöttség vas megyében

vid kz/il hgy

1973. október 11.

szlovén közigazgatási küldöttség érkezett csütörtökön szombathelyre kétnapos vas megyei látogatásra. a szomszédos magyar és jugoszláv területek hagyományos együttműködése során a gazdaság, a kultúra területén működő szakemberek rendszeresen találkoznak. csütörtökön a vendégek felkeresték bük-fürdőt és kőszegét, majd tanácsi vezetőkkel találkoztak. pénteken dr. gonda györgy a vas megyei tanács elnöke folytat eszmecserét a szlovén közigazgatási vezetőkkel, akik ezután megismerkednek szombathely nevezeteseivel és ellátogatnak a styl ruházati vállalathoz./mti/

--

- 24 -

Tólván

bb. 26. új terményszárítók vas megyében

vid kz/il bs

1973. október 11.

a nagyüzemi mezőgazdaságban a termények gyors betakarításához, tárolásához - a korszerű betakarító gépek mellett - elengedhetetlenül szükségesek a terményszárító berendezések is. vas megyében még a tavasszal megállapodás született harmincnégy termelőszövetkezet és a gabonafelvásárló vállalat között. elhatározták, hogy a cps programhoz kapcsolódva egyszerű társulásban közös beruházással négy szárítóüzemet létesítenek, kettőt szombathelyen, egyet-egyet pedig körmenden és vasváron. a mintegy 18.5 millió forintos beruházáshoz a vállalat 6.5 millió forintot adott.

az új szárítóüzemek közül a két szombathelyi és a körmendi elkészült, a vasvárit pedig október végén adják át rendeltetésének. a szárítók a gabonafelvásárló telephelyei mellett épültek s ezzel megoldódik a tsz-ek szombathelyi területi szövetségéhez tartozó közös gazdaságok terményszárítási gondja./mti/

--

bb. 32. kopernikusz-kiállítás a kossuth klubban

mm/h1/il hgy

1973. október 11.

a tit budapesti szervezete csillagászati és űrkutatási szakosztálya kopernikusz születésének 500. évfordulója alkalmából a kossuth klubban /8. muzeum u. 7. emlék-kiállítást rendez, amely október 15-20 között tekinthető meg.

a „kopernikuszi fordulat”, címen október 15-én 18 órakor előadást tart, valamint a fotodokumentációs bélyeg és könyvkiállítást megnyitja zombori otto tudományos munkatárs./mti/

--

- 25 -

3
11.24/11

101340

bb. 30. megkezdődött az sznsz központi bizottságának ülése
- fehér Lajos üdvözlő beszéde

t/ol/tr/rj ie hgy

1973. október 11.

a szövetkezetek nemzetközi szövetségének budapesti ülészaka csütörtökön legnagyobb jelentőségű eseményéhez érkezett: dr. mauritz bonow elnökletével kezdetét vette a világszervezet központi bizottságának három napra tervezett tanácskozása.

Az sznsz két kongresszus közötti legfőbb vezető testületét a magyar népköztársaság kormánya nevében fehér Lajos, a minisztertanács elnökhelyettese köszöntötte, majd a következőket mondotta:

- megtisztelő számunkra, hogy a világ legnagyobb és legrégebb, nagytekintélyű, nem kormányzintű nemzetközi szervezete, amely 66 ország 284 millió szövetkezeti tagját képviseli, ebben az évben magyarországon tartja ülésait. a magyar kormány a dinamikusan fejlődő magyar szövetkezeti mozgalom nemzetközi elismerésének tekintí, hogy a szövetkezetek nemzetközi szövetségének központi bizottsága elfogadta a magyar szövetkezeti szervek meghívását.

utalva a magyar szövetkezeti mozgalom csaknem 100 esztendő múltjára, megemlítette, hogy budapest 1904-ben már ott-hont adott a világszervezet kongresszusának, két esztendővel ezelőtt pedig a nőszövetkezők tanácsadó testülete ülésezett hazánkban, majd így folytatta:

- a magyar kormány és szövetkezőink több milliós tábora élénk figyelemmel kíséri az sznsz tevékenységét, valamint a szövetkezeti szervezetek közötti mozgalmi és gazdasági kapcsolatok fejlődését. különösen nagyra értékeljük azt a munkát, amelyet a szövetség a népek közötti kölcsönös, jobb megértés, a béke és a biztonság megteremtése érdekében kifejt.

a magyar szövetkezetekről szólva megállapította:

/folyt.köv./

13.10 rj

Tóth

-26 -

bb. 30. / megkezdődött... 1. folyt./rj

- hazánkban a szövetkezeti mozgalom a felszabadulás óta nagy minőségi változáson ment keresztül, s ez szövetkezeti életünk valamennyi területére jellemző. a megváltozott társadalmi-gazdasági rendszer körülményei között a népgazdaság fejlődésének üteme jelentősen meggyorsult. e fellendülésben az utóbbi években döntő szerepet játszottak a gazdaságirányítás új rendszere és a korszerű szövetkezeti politikai elvek nyújtotta lehetőségek. ezek eredményeként a szövetkezetek fejlődése dinamikusan fejlődött, hatékonyan gazdálkodott. gazdasági erejük növekedésén túl a fejlődés a szövetkezeti sajátosságok harmonikus érvényesülésében, az önkormányzati élet, a demokratizmus tartalmi kibontakozásában is lemérhető.

a minisztertanács elnökhelyettese hangsúlyozta: a szövetkezeti mozgalom fejlesztése egész politikánk szervező része: tervgazdálkodásunkat a szocialista tulajdon mindkét formájának, az állami és a szövetkezeti tulajdonnak együttes fejlesztésére alapozzuk. oly módon tesszük ezt, hogy érvényesüljön a szövetkezetek szervezeti és gazdasági önállósága, a szövetkezetek és az állami vállalatok egymás közötti kapcsolatában pedig az egyenjogúság. államunk biztosítja a szövetkezés szabadságát. ez azt jelenti, hogy a szövetkezet alakítása a jogszabályok szerint meghatározott keretek között a gazdasági élet minden olyan területén lehetséges, ahol a szövetkezeti forma az érdekelt állampolgárok számára előnyösnek mutatkozik. a társadalmi fejlődés megköveteli, hogy az állampolgárok széles körét átfogó szövetkezetek szabadon gyakorolhassák társadalmi feladataikat. e nemes célok valóra váltását segíti elő a szövetkezetek demokratikus önkormányzata, nagy figyelmet fordítva a tagok életkörülményeinek és szocialista gondolkodásmódjának továbbfejlesztésére.

fehér Lajos szólott arról is, hogy az állam gazdasági irányító munkája és hatósági tevékenysége során körültekintően ügyel a szövetkezeti sajátosságokra; nem ír elő olyan feltételeket, amelyek hátrányos megkülönböztetést jelentenének a szövetkezetek számára, ugyanakkor a szövetkezeteknek nyújtott nagyfokú önállóság mellett az állam természetesen nem mondhat le törvényességi felügyeleti jogáról. elvárja és ellenőrzi, hogy a szövetkezetek megtartsák a jogszabályokat, és működésük megfeleljen a törvényes követelményeknek és alapszabályuknak.

/folyt.köv./

13.15 rj

Tóth

- 27 -

bb. 30. / megkezdődött... 2. folyt./rj

a továbbiakban elmondotta: a hazánkban működő mintegy 5.500 különböző szervezet az összes vállalatnak csaknem fele. a szervezetek 3.5 milliós tagsága az összlakosság 35 százaléka. a szervezetek az évi nemzeti jövedelemnek mintegy 25 százalékát állítják elő. részesedések az egyes ágazatokban meghatározó, illetve igen jelentős. így például a mezőgazdaságban az összes termelési érték mintegy 70, az építőiparban 17, a butoriparban 32 százalék a szervezeti termelés aránya. a szervezetek végzik a lakossági szolgáltatásokat csaknem 60, s bonyolítják le a kiskereskedelmi forgalmat több mint 30 százalékát.

a szervezetek eredményei, társadalmi és gazdasági életünkben elfoglalt helyük, a hosszú időn át összegyűlt gazdag tapasztalatok 1971 végére megteremtették annak feltételeit, hogy az országgyűlés törvénybe iktassa szervezeti mozgalmunk legfontosabb, irányt adó elveit. az egységes szervezeti törvény elfogadásával az országgyűlés olyan jogszabályt alkotott, amely minden szervezetre érvényesen és egységesen szabályozza a szervezeti mozgalom alapvető kérdéseit.

a minisztertanács elnökhelyettese leszögezte: hazánkban a szervezetek jelentős részt vállalnak a szocializmus építésében. az állam hosszú távon számol a szervezetek létével, támogatja a dolgozók szervezeti elképzeléseit, s azok megvalósításához hathatós, sokoldalú segítséget ad.

ezután arról szólt, hogy a magyar szervezeti mozgalom töretlen fejlődése lehetővé és szükségessé teszi a nemzetközi szervezeti kapcsolatok korszerű alakítását, az együttműködés megfelelő formáinak keresését, majd így folytatta:

- a szocialista országok kapcsolatainak további erősítésén munkálkodva a szervezeti területen is elő kívánjuk mozdítani a nemzetközi gazdasági integráció kölcsönös előnyökön alapuló kialakítását, működését. a nem szocialista államok szervezeti mozgalmával a mindkét fél számára egyaránt kedvező gazdasági, mozgalmi és kulturális kapcsolatok fokozottabb kiépítését és elmélyítését szorgalmazzuk.

/folyt.köv./

13.18 rj

Tóth

- 28 -

bb. 30. / megkezdődött... 3. folyt./rj

megállapította, hogy a magyar kormány aktívan részt vesz az egyesült nemzetek szervezete második fejlesztési évtizedének megvalósításában. az sznsz ehhez kapcsolódó szervezeti fejlesztési évtizedének célkitűzéseit a magyar szervezetek is magukévá tették. egyetértünk azzal a törekvéssel és munkával - mondotta -, amelyet a szervezetek a fejlődő országok megsegítése érdekében fejtenek.

fehér Lajos kedvezőnek értékelte a magyar szervezetek országos szerveinek közreműködését az sznsz-ben. mint mondta; a magyar kormány egyetért azzal, hogy a szervezetek nemzetközi kapcsolatainak alapja a jövőben is a szervezetek nemzetközi szolidaritása, együttműködése és a kölcsönös támogatás elve legyen.

- a szervezetek nemzetközi szövetségének tevékenysége sok vonatkozásban egybeesik a mi célkitűzéseinkkel - mondotta befejezésül - éppen ezért örömmel üdvözljük hazánkban a ma kezdődő tanácskozást. meggyőződésünk, hogy a mostani közös gondolatcserén is hozzájárul a népek közötti kölcsönös megértés, a béke és biztonság ügyének előbbreviteléhez.

fehér Lajos végezetül a magyar kormány nevében jó munkát kívánt az sznsz központi bizottsága budapesti ülésének.

/folyt.köv./

bb. 34. a semmelweis orvostudományi egyetem közleménye

hi/rj hgy

1973. október 11.

a semmelweis orvostudományi egyetem hathónapos előkészítő tanfolyamot indít az 1974/75-ös tanév felvételi vizsgáira. a tanfolyam résztvevőivel hetenként háromszor foglalkoznak a szakemberek.

jelentkezni - érettségi bizonyítvány birtokában - az e célra rendszeresített nyomtatvány kitöltésével lehet, amely az egyetem központi épülete portáján /bp. viii., üllői ut 26./ kapható. a jelentkezési lapot október 25-ig kell az egyetem rektori hivatalához beküldeni. /mti/

--

13.20 rj

Tóth

- 29 -

kbb. 33. a képzőművészeti főiskola közleménye

hi/rj hgy

1973. október 11.

a magyar képzőművészeti főiskola felvételi vizsgát hirdet

rendkívüli rajztanárképző tagozatán mindazok számára, akik:

- két éves pedagógiai gyakorlattal,
- általános iskolai rajztanári oklevéllel, illetve a képzőművészeti vagy iparművészeti főiskolán 4 érvényes félévvel rendelkeznek.

tárgyrestaurátor szak levelező tagozatán mindazok számára, akik:

- két éves muzeumi tárgyrestaurátor /kerámia, fém, csont, bőr, stb./ gyakorlattal,
- középiskolai végzettséggel,
- szakmai alapfokú tanfolyammal, vagy főiskolai végzettséggel rendelkeznek.

a jelentkezési korhatár 45 év. a felvételi vizsga ideje:

1974. január 2, 3, 4.

a jelentkezést f. év november 15-ig a főiskola rektori hivatalába kell benyújtani, bővebb felvilágosítást ugyanitt adnak /mti/

--

bb. 35. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke október 11-én 13.00 óráig

se/rj hgy

1973. október 11.

1. tanácsok működési szabályzata
2. borsod népművészete
3. dr. böör péter nyilatkozata
4. tanuszoda
5. mozi kap szolnok
6. októberi filmek
7. társadalmi munka szolnokon
8. visszavonva!
9. önkvár
10. tájékoztató a pedagógusképzésről

/ folyt.köv./

13.42 rj

- 30 -

bb. 35. / a belföldi... 1. folyt./rj

11. órségi utikönyv
12. utcai tolvajok
13. új bélyegblokk
14. elektrokerámiai szakmérnök-képzés
15. esernyők
16. táppénzt fizet a tsz
17. lengyel műszál
18. szennyvíz öntözésre
19. minta állattartó telepek
20. megölte feleségét...
21. közlekedési balesetek
22. súlyos balesetek
23. gyermek szemgondozás
24. kender betakarítás
25. bővült a dunaujvárosi telefonközpont
26. terményszárítók
27. szlovén küldöttség vasban
28. sertéstelep
29. néprajzi múzeum
30. fehér lajos beszéde
31. időjárás
32. kopernikusz kiállítás
33. képzőművészeti főiskolai közlemény
34. orvosgyetem
35. hírjegyzék

/mti/

--

bb. 36. losonczi pál fogadta az sznsz végrehajtó bizottságának tagjait

i/ol/mm/rj ie hgy

1973. október 11.

Losonczi pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke a szövetkezetek nemzetközi szövetsége budapesti ülészakánának alkalmából csütörtökön a parlament munkácsy termében fogadta az sznsz végrehajtó bizottságának tagjait. Losonczi pál meleg szavakkal üdvözölte a végrehajtó bizottság tagjait, s kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy az sznsz budapesti ülészakája nagymértékben elősegíti a nemzetközi és ezen belül a magyar szövetkezeti mozgalom tevékenységét, a szövetkezeti tagok javára, a világbéke érdekében. az üdvözlő szavakra v. dr. moritz bonow, az sznsz elnöke.

valaszolt.
az elnöki tanács elnöke ezt követően közvetlen beszélgetést folytatott az sznsz vezetőivel.

/folyt.köv./

14.15 rj

- 31 -

bb. 36. /Losonczy... 1. folyt./rj

a szivélyes légkörben lezajlott találkozáson részt vett rév Lajos, az országos szövetkezeti tanács soros elnöke, dr. Molnár Frigyes, a szösvosz elnöke, Szabó István, a tot elnöke és Fehér Lajosné, az oszt. nóbizottságának elnöke is.
/mti/

--

bb. 37. tanácskozás az Üzem- és munkaszervezésről Kőbányán

t/mir/mm/rj hi hgy

1973. október 11.

Szerdán és csütörtökön a Kőbányai Üzemek, intézmények gazdasági és politikai vezetői, valamint több vállalat szocialista brigádvezetői aktívulést tartottak az MSZMP X. kerületi bizottságának rendezésében. A tanácskozás résztvevői megvitták az MSZMP központi bizottsága Üzem- és munkaszervezéssel kapcsolatos 1971. decemberi határozatának végrehajtása során szerzett tapasztalatokat és az ezzel összefüggő további feladatokat. Az aktívulésen részt vett és felszólalt Nyers Rezső, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára: jelen volt továbbá Nagy Richárd, a Budapesti pártbizottság titkára. /mti/

--

bb. 38. a magyar partizán szövetség

k/vt/tr/rj hi hgy

1973. október 11.

képviselőtében csütörtökön Olaszországba utazott Dr. Balassa Sándor, a Margit kórház igazgató főorvosa, aki Carpiban /Modena/ résztvesz a fasizmus áldozatai emlékmúzeumának avatási ünnepségén, valamint az egyidejűleg ugyanott rendezendő nemzetközi antifasiszta találkozáson. /mti/

--

14.17 rj

- 32 -

bb. 39. a kereskedelmi ellátásról tárgyalt a Szabolcs megyei tanács

vid/um kz hgyb

1973. október 11.

a kereskedelmi ellátás helyzetéről és a fejlesztésével kapcsolatos feladatokról tárgyalt csütörtöki ülésén a Szabolcs-Szatmár megyei tanács. Mint a testület megállapította, 1968-1972 között ebben a megyében az áruforgalom az országos átlagnál nagyobb arányban, 52 százalékkal emelkedett, s így az értéke ebben az évben már várhatóan eléri a 7 milliárd forintot. Ugyanezen időszakban a kereskedelmi boltihálózat majdnem 60 ezer négyzetméterrel bővült. Többek között modern iparcikk áruház épült Mátészalkán, Kisvárdán, Csengerben, Tiszalökn. Lényegesen bővítették, korszerűsítették a sütőipart, a husipart, a tejipart. helyreállították az 1970. évi árvíz során tönkrement kereskedelmi egységeket. Javult a kereskedelem technikai felszereltsége. A lakosság áruellátásának javítása, a választék bővítése szempontjából igen öröndetes, hogy egyre több gazdasági szerv foglalkozik kiskereskedelmi tevékenységgel is. Ezek tavaly már együttesen 220 millió forint forgalmat bonyolítottak le. A tanács állásfoglalása szerint a továbbiakban főképpen az élelmiszerboltok és a vendéglátóhálózat fejlesztését kell meggyorsítani, s előtérbe kell helyezni az új lakótelepek, a tanyai települések és az üdülőterületek kereskedelmi ellátásának a javítását. /mti/

--

bb. 40. óriástűz oltási kísérlet Leninvárosban

t tf/fk/il hgy

1973. október 11.

csütörtökön Leninvárosban minden korábbinál nagyobb szabású tűzoltási kísérletet végzett a nehézipari minisztérium, az országos kőolaj és gázipari tröszt együtt a BM tűzoltóság országos parancsnokságával. Nagy felületen - 70 méter átmérőjű körteknőben - lángoló tűztenger elfojtása volt a feladat: egy 60 ezer köbméteres tartály körülbelül 80 ezer négyzetméter felületű „védögödörét” gyújtották ki és oltották el - sikeresen. Korábban csak ezer és kétezer négyzetméteres tűzfelületek - hasonló rendeltetésű védögödörök - oltásában volt gyakorlati tapasztalatuk a mostani kísérlet szakembereinek.

/folyt.köv./

- 33 -

bbm 40./óriástűz folyt./ 1l

mozgósítottak a Leninvárosi gyakorlathoz 250 tűzoltót, bevetettek 20 speciális tűzoltójárművet is a mesterségesen előidézett tűzvész felszámolására. előzőleg az óriástartály védőgödörében szétárasztott viz tetejére 10 centiméter rétegben benzint és gázolaj -keveréket töltöttek, s a tűzveszélyes anyagot felgyújtották. rövid ideig tartó előégetés után előbb „könnyű víz”, nevű fluorozott szintetikus oltóanyagot fecskendeztek, majd habágyukat irányították a lángokra és eloltották a tűz tül-nyomó részét. ezt követően proteinhab-takaróval akadályozták meg a visszagyulladását.

a kísérlethez 700 liter benzint, 13 500 liter ugynevezett könnyű vizet és 50 ezer liter habképző anyagot használtak fel. korábbi kísérletek tapasztalata is az volt, hogy a könnyű vízzel - amelyet az amerikai érdekeltségű minnesota cég hoz forgalomba „light water”, néven - lehetséges alacsonyabb intenzitású adagolással is eloltani nagy felületű tüzeket.

a sikeres tűzoltási kísérlet előzményeiről és háttéréről a tűzoltógyakorlat illetékes vezető szakemberei a következő tájékoztatást adták az mti munkatársának.

- magyarországon a kőolajfeldolgozó ipar nagyarányú fejlesztése - kormányhatározat alapján - 1980-ig további három millió köbméter ösztérfogatu tárolótartály-kapacitás létrehozását teszi szükségessé. 1974-ben - a programnak megfelelően megkezdődik Leninvárosban a tiszai kőolajipari vállalat építése, amelynek másfél millió köbméteres tárolóparkjában 60 ezer köbméteres tartályokat is építenek. ilyen nagyméretű tartálynak illetve védőgödörnek az esetleges kigyulladásra különleges feladat elé állítja az olajipari szakembereket és a tűzoltóságot is. ezért napirendre került a nagyfelületű védőgödörknél keletkező tüzek korszerű oltástechnikájának kidolgozása.

- hazánkban korábban 2-5 ezer köbméteres, később 10 ezer a legutóbbi években pedig már 20 ezer köbméteres tárolótartályok épültek; ez utóbbiak ugynevezett uszófedeles tartályok, ami azt jelenti, hogy a bennük tárolt folyadék tartja a tetejüket. a jelenlegi szabványok csak 10 ezer köbméteres merev beépítésű, illetve 20 ezer köbméteres uszótetős tartályok építését engedélyezik s a 10 ezer köbméternél nagyobb tartályok alkalmazása esetén a szabványban előírt tartály-csoportok és - tömbök közti biztonsági távolságok rendkívül nagyok.

/folyt.köv./

14.40/1l

- 34 -

bb. 40./óriástűz ... folyt ./ 1l

magyar szakemberek ezért tanulmányozták a szocialista országok hasonló előírásait, tartálytelepítési megoldásait. beszerették más fejlett ipari országok ajánlásait is: ezek egybevetésével kialakították azt a koncepciót, hogy korszerűsíteni kell a jelenleg érvényes hazai előírásokat, meg kell teremteni a lehetőségét az eddiginél nagyobb tartályok telepítésének. már ennek érdekében készült el a nehézipari minisztérium és az országos kőolaj- és gázipari tröszt közreműködésével Leninvárosban egy 60 ezer köbméteres tartály és védőgödre, a tervbe vett méreteknek megfelelően. ezen a helyszínen hajtották végre a „könnyű víz”, és habbal - kombinált módszerű, korszerű tűzoltási kísérletet és gyakorlatot. a kedvezőtlen szélirány miatt és a kísérlet során bekövetkezett egyéb technikai problémák következtében az oltást nem sikerült száz százalékig befejezni./mti/

bb. 42. átadták a szegedi városi tanács alkotói díjait
1973. október 11.
vid kz/1l hgy

csütörtökön szegeden dr. biczó györgy tanácselnök átadta a városi tanács 1973. évi alkotói díjait. az ez alkalomból rendezett ünnepségen veress miklós józsef attila díjas költő-zoltánfi istván festőművész, máriáss józsef színművész kiváló alkotói illetve előadói tevékenységéért, nikolényi istván újságíró a város kulturális életének fejlesztése érdekében kifejtett publicisztikai, libor rajmund statikus mérnök pedig tervezői munkásságáért vehette át a megtisztelő kitüntetést./mti/

bb. 43. véradónapok a salgótarjáni kohászati üzemekben
1973. október 11.
vid kz/1l hgy

véradónapok kezdődtek csütörtökön a salgótarjáni kohászati üzemekben. az első, 1962-ben megrendezett önkéntes véradónap óta a donorkok száma megtízszereződött a salgótarjáni kohászati üzemekben. idén nyolcszáz ember, a gyár dolgozóinak egyötöde jelentkezett véradásra./mti/

14.45/1l

- 35 -

bb.41. sajtótájékoztató a 25 éves uvaterv-nél

t kg/tm/p ie hgy

1973. október 11.

tízezer kilométer utat, ötezer vasuti hidat tervezett eddig egyebek között az ut-, vasutervező vállalat, amely megalakulásának most ünnepli 25. évfordulóját. ebből az alkalomból skoda lajos igazgató csütörtökön sajtótájékoztatót tartott, s beszámolt eredményeiről és a feladatokról.

az uvaterv, mint az ország egyik legnagyobb tervező vállalata, részt vett a közlekedéspolitikai koncepció megvalósításában, a közúti hálózat fejlesztési terveinek kidolgozásában, legújabbán pedig a minisztertanács határozata alapján megvalósítandó 500 kilométeres autópálya hálózat tervezésében. ebben már a „fizető kapu”, terve is elkészültek, egyik megoldásként a pálya használati díjának beszedésére. most a hálózat első ütemben megépülő szakaszának a beruházási javaslatai készülnek. az első szakaszban az m-1-es autópálya budapest-győr közötti, az m-3-as budapest gyöngyös közötti, valamint az m-5-ös budapest-kcskeméti szakaszának tervezése és építése szerepel.

az uthálózat fejlesztése a hidak építését is megkívánja. a vállalat tervezésében az m-7-es autópálya budapest-zamárdi közötti 110 kilométeres szakaszán például 138 hid épült, a különféle terepakadályok átívelésére. az építési munkák meggyorsítására elkészültek a 30 méter átívelésére alkalmas korszerű, előregyártott vasbetonhid tipustervei. az uvaterv mérnökei jelenleg az árpád hid kiszélesítési tervein dolgoznak, s megkezdődött a csongrádi új közúti tiszahid tervezése is.

az uvaterv évi 4-5 milliárd forint értékű kivitelezési munkái között szerepel üzemanyag-töltő állomások, autóbussz-pálya-udvarok tervezése is, emellett a metró is a vállalat szakembereinek terve alapján készílik.

a hazai igények kielégítése mellett külföldi megrendeléseket is vállal az uvaterv, 24 országban szereltek például fel eddig a vállalat-tervezte hidakat. egyebek között a nilust iveli át magyar mérnökök tervezte hid. /mt1/

15.15/p

-.-
-36-

NA 135

bb.44. a műszaki könyvnapok vidéki megnyitójának salgótarjánban

ö vid/p kz hgy

1973. október 11.

az idén salgótarjánban rendezték meg a műszaki könyvnapok vidéki központi megnyitó ünnepségét. az esemény csütörtökön a józsef attila művelődési központ üvegcsarnokában zajlott le. jelen volt devcsics miklós, a nógrád megyei pártbizottság titkára, zygmont stempniewski, a lengyel központi könyvszolgálat igazgatója, és czeslaw dabkus, a lengyel művészeti kiadványokat terjesztő vállalat igazgatója is. földvári lászló, közlekedés-és postaiügyi miniszterhelyettes megnyitó beszédében a többi között rámutatott, hogy tizenkét évvel ezelőtt a műszaki könyvnapok rendezése csupán a könyvkiadó-és terjesztő vállalatok ügye volt, ma viszont széles körű társadalmi összefogás járul hozzá, hogy a legkorszerűbb hazai és külföldi tudományos, technológiai, technikai ismereteket hordozó -közvetítő szakkönyvek minél hamarabb eljussanak az olvasóhoz. nemcsak műszaki könyvkiadásunk fejlődését, de a gazdasági haladás felgyorsult tempója nyomán megélnékülte érdeklődést is tükrözi, hogy az idén nyolc kiadó negyvenöt új műszaki könyvet bocsátott közre, összesen háromszáz-ezer példányban -csaknem kétszer annyit mint 1971-ben.

a megnyitó ünnepség résztvevői ezt követően megtekintették a művelt nép könyvterjesztő vállalat könyvkiállítását, majd a salgótarján rekonstrukciójáról szóló színes dokumentumfilmet.

a könyvkiadó-és terjesztő vállalatok vezetői a művelődési központ klubjában anketon találkoztak a salgótarjáni üzemek szocialista brigádvezetőivel, üzemi műszaki könyvtárosokkal és válaszoltak a szakkönyvkiadás-terjesztés helyzetével, fejlesztésével kapcsolatos kérdéseikre.

a műszaki könyvnapok során -a salgótarjáni „nyitány”, után - három héten keresztül valamennyi jelentős vidéki városban rendeznek könyvbemutatókat, anketokat, műszaki-tudományos konferenciákat, több mint száz üzemben lesznek műszaki könyvkiállítások és vásárok.

a központi vidéki ünnepséggel egyidejűleg zajlott le miskolcon, illetve szekszárdon a műszaki könyvnapok borsod, illetve tolna megyei megnyitó ünnepsége. mindkét helyen műszaki könyvkiállítás is nyílt. /mt1/
15.20/p

-.-
-37-

NA 135

bb.45. fotókiállítás a lengyel kulturában

t zsu /mm/p hi hgy

1973. október 11.

a lengyel néphadsereg megalakulásának 30. évfordulója alkalmából csütörtökön fotókiállítás nyílt a budapesti lengyel kulturában. stanislaw syndoman lengyel fotóművész több mint félszáz képét mutatják be október 24-ig. a művész, aki hosszú éveket töltött és tölt még ma is a lengyel katonaság körében, a harcosok mindennapi tevékenységét, a katonaságot legérdekesebb pillanatait örökítette meg.

a tárlatot szász domokos ezredes, a magyar néphadsereg központi klubjának parancsnoka nyitotta meg. megjelent az ünnepélyes nyitón a lengyel nagykövetség nevében jerzy zielinski meghatalmazott miniszteri tanácsos, konstany korzeniecki katonai attasé, wladyslaw kobialka, a lengyel kultúra igazgatója. /mti/

bb.46. az ujitó mozgalomról tanácskoztak a veszprém megyei nagyvállalatok vezetői

vid/p kz hgy

1973. október 11.

az utóbbi években aggasztóan csökkent az ujitási kedv és ezáltal a hasznosítható ötletek, kezdeményezések száma is veszprém megyében - állapították meg a veszprém megyei nagyvállalatok igazgatóinak, főmérnökeinek és ujitási előadóinak csütörtökön veszprém-ben megtartott tanácskozásain. 1970-hez viszonyítva - mint a tavábbiakban rámutattak, - 1972-ben már csaknem a felére csökkent az ujitások bevezetéséből származó eredmény. ebben elsődleges szerepe van annak, hogy a szabályozók nem megfelelően ösztönzik az ujitókat, de ugyanakkor több üzemi szakszervezet is elmarasztható. az összegezések szerint ugyanis a szakszervezeti bizottságoknak csak fele foglalkozott az elmúlt évben az ujitással a vállalatoknak csupán 80 százaléka készítette ujitási szabályzatot és ezeknek is csak kis része adott ki feladattervet, pályázatot. különösen szembejövő, hogy a vidék legnagyobb vegyipari megyéjében éppen a vegyipari üzemeknél csökkent a leginkább az ujitások száma, a vasipari üzemek, erőművek tartották a már megszokott szintet. a tanácskozáson számos konkrét javaslat hangzott még el, elsősorban arra vonatkozóan, hogy a szakszervezeti bizottságok miként segíthetik a nagyjelentőségű ujitási mozgalom fellendítését. /mti/

15.25/p

-38-

14/1500

bb.47. modern kertészet tatán

vid/p kz /p hgy

1973. október 11.

tata épülő új városközpontjának a közepén helyezkedett el a megyei parképítő-és kertészeti vállalat. a kicsi, korszerűtlen telep, amely korántsem tudta már kielégíteni az egyre fejlődő virágkultusz igényeit, rontotta a városképet, és gátat szabott az építkezéseknek. csütörtökön átadták rendeltetésének a város határában a rövid idő, kilenc hónap alatt, 15 millió forintos költséggel felépített korszerű új telepet. a régi helyén rövidesen megkezdik a lakosság ellátása szempontjából rendkívül fontos új szakrendelő építését. /mti/

bb.48. a tokaj-környéki szőlők felujításáról tárgyalt a tokaj-hegyaljai rekonstrukciós bizottság

vid/p kz hgy

1973. október 11.

csütörtökön tokajban ülést tartott a tokajhegyaljai rekonstrukciós bizottság. megvitatta a tokaj-bodrogkereszturi rajon rendezési, fejlesztési tervét és a tokaji nemesborok minősítésére kidolgozott javaslatot. az új, az ülésen elfogadott szabvány szerint a szamorodni borokat csak huszonöt cukorfokon felüli mustokból lehet előállítani. feltétel az is, hogy legalább egy évig eltartható legyen a minőség romlása nélkül. az új szabvány az aszaborokra legalább három évi érlelést ír elő. a nemespenésszel bevont hegyaljai pincékben. az érlelés csak fahordókban történhet. e „fejedelmi borok”, egyébként egyedi sorszámozással és az évjárat feltüntetésével is forgalomba hozhatók. /mti/

bb.49. szerződés az r 40-es számítógépek szervizellátására

t ni/gg/p hgy

1973. október 11.

csütörtökön írta alá a szerződést bálint róbert, az országos számítógéptechnikai vállalat és fekete józsef, az irodagéptechnikai vállalat igazgatója az r-40-es, ndk-ban gyártott számítógépek magyarországi komplett műszaki kiszolgálásáról. ebből a számítógép típusból a magyar-ndk számítástechnikai kormányközi egyezmény értelmében az év végétől érkeznek a gépek. mivel az ndk-ban készült iroda és számítógépek szerviz-ellátásában az irodagéptechnika vállalatnak hagyományai vannak, ezért a jövőben az r-40-esek komplex műszaki kiszolgálását is elvégzi. ezzel a feladattal az országos számítógéptechnikai vállalat első ízben bizott meg magyar vállalatot. /mti/

15.35/p

-39-

14/1500

bb 50. hazánkba érkezett az szmbt küldöttsége

1973. október 11.

tr szb hír hgy

a magyar-szovjet baráti társaság meghívására csütörtökön délelőtt hazánkba érkezett a szovjet-magyar baráti társaság küldöttsége. a delegáció, amelyet j.f. karpova, az oszszszk miniszterelnökhelyettese, az szmbt alelnöke vezet, és tagjai a köztársaság társadalmi, politikai és kulturális életének vezető személyiségei, 8 napot tölt hazánkban. magyarországi tartózkodásuk során „a balti-tengertől a csendes óceánig,, című rendezvénysorozatot keretében budapesten, továbbá borsod, hajdu és vas megyékben nagygyűléseken, baráti és szakmai találkozókon vesznek részt.

fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent veres józsef, az mszmp központi bizottságának tagja, nagy mária, az mszbt főtitkára és sebestyén jeno, a külügyminisztérium főosztályvezető helyettese. jelen volt v.j. pavlov, a szovjetunió magyarországi nagykövete. a küldöttség tagjai a délután folyamán ellátogattak a barátság házába. /mti/

--

bb 51. a tiszai vizlépcső komplex hasznosítása az országos műszaki fejlesztési bizottság munkacsoportja előtt

1973. október 11.

vid-kz szb hgy

a második tiszai vizlépcső körzete mezőgazdaságról tanácskozott csütörtökön szolnokon az országos műszaki fejlesztési bizottság munkacsoportja dr. gergely istvánnak a szolnok megyei pártbizottság első titkárának vezetésével. a munkabizottság az öntözéses gazdálkodás fejlesztésének agrotechnikai, közgazdasági vonatkozásaival és ezen belül elsősorban az állati és növényi eredetű fehérjetermelés feladataival foglalkozik. megvizsgálják, hogy a tiszai mentén már meglévő és az elkövetkező években megvalósuló öntözési lehetőségek milyen új technológiai, üzemszervezési módszerek bevezetését igénylik, milyen eszközökkel lehet a mezőgazdaság termelését intenzívebbé tenni.

a tanácskozáson elmondták, hogy az élelmiszeripar gazdaság a legdinamikusabban fejlődő ágazatok közé került, s az elkövetkező években várható, hogy erősödik ez a tendencia. szolnok megyében például ugrásszerűen nő a mezőgazdasági üzemek nagysága, s az egyesülések következtében jövőre az átlagos üzemi méret meghaladja a négyezer hektárt. /folyt.köv./

-40-

NF 16¹⁵

bb 51. /a tiszai vizlépcső 1. folyt./-szb

az iparszerű termesztési rendszerek terjedésével párhuzamosan, a feldolgozó ipart is magába foglaló vertikális mezőgazdasági egységek jönnek létre. az újfajta gazdálkodási egységek hatékonyabb termelést tesznek lehetővé, ezért a fejlesztési tervek elkészítését meg kell előzni a korszerű üzemszervezési megoldásokat. a munkabizottság tudományos és gyakorlati szakemberekből álló tagjai javaslatokat készítenek a tiszai vizlépcső körzetének talajművelési, öntözési, állattenyésztési, növénytermesztési, élelmiszeripari feladataira, foglalkoznak az ehhez kapcsolódó szakemberképzési és környezetvédelmi tennivalókkal is. az országos műszaki fejlesztési bizottság az elkészült tanulmánytervet a következő öt éves terv összeállításakor a minisztertanács elé terjeszti. /mti/

--

bb 53. szolidaritási nagygyűlés dunaujvárosban

1973. október 11.

vid-gné szb kz hgy

a kishunújvárosi járási bizottsága csütörtökön dunaujvárosban, a városi tanács nagytermében járási ifjúsági nagygyűlést rendezett. babacar n. diogue, a divsz munkatársa mondott beszédet. az ifjúsági nagygyűlés részvevői tiltakoztak a chilei fasiszta junta terrorja, a haladó chilei erők embertelen üldözése ellen. az ifjúsági nagygyűlésen részt vett és felszólalt két, hazánkban tanuló chilei diák is. /mti/

--

bb 54. az iraki kp küldöttsége magyarországon

1973. október 11.

fk szb hi hgy

az mszmp központi bizottságának meghívására néhány napos látogatásra csütörtökön budapestre érkezett az iraki mohamed főtitkár vezetésével az iraki kommunista párt központi bizottságának küldöttsége. az iraki küldöttség megkezdte tárgyalásait pullai árpáddal, az mszmp központi bizottságának titkárával. /mti/

--

-41-

NF 16⁵⁰

bb.55. Ósbemutató a Bartók Gyermekszínházban

t zsu/gk/p hi la

1973. október 11.

Gárdonyi Géza a Láthatatlan ember című regényéből készült darab bemutatóját tartották csütörtökön a Bartók Gyermekszínházban. A darabot eddig még Budapesten színpadon nem láthatta a közönség. Gárdonyinak az Egri csillagok című regénye mellett ez a legjelentősebb műve. Az író a humanizmust, az emberiség alapkérdéseit szembesíti a valósággal. A regényt Schwajda György fiatal író dramatizálta az általános iskolák felsőtagozatos tanulói számára. A kísérőzenét Bió Attila szerezte, a díszleteket és jelmezeket. Szinte Gábor tervezte. A rendező Nyilassy Judit.

Fiatal művészek játsszák a főbb szerepeket. Így Zéta szerepében Maróti Gábort láthatják a nézők, Attilát pedig Vogt Károly alakítja. Emőke: Detre Annamária, Dsidia: Markovics Borri, Cerkó Udvari Bolondot pedig Benedek Miklós játssza. /mti/

bb.56. Diáknapok Keszthelyen

vid/p kz hgy

1973. október 11.

Keszthelyen az Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karának Kisz Bizottsága rendezésében csütörtökön diáknapok kezdődtek. A találkozón az ország agrárfelsőoktatási intézményeinek mintegy száz hallgatója vesz részt. A megnyitón, az ünnepélyes kari gyűlés mellett, diák előadások és ügyességi versenyek szerepeltek. A háromnapos programban a Keszthelyi Egyetem négy karának művészeti csoportjai is bemutatkoznak. Esténként színházi előadásokon és filmbemutatókon vesznek részt a hallgatók és tanárok. Ezenkívül szellemi vetélkedő, járőrverseny és lovas bemutató szerepel a Keszthelyi Diáknapok programjában. /mti/

bb.57. Változik a Tisza - megkezdődtek a 15. Hidrobiológus Napok

vid/p kz /p

1973. október 11.

Tihanyban csütörtökön megkezdődtek a Magyar Hidrológiai Társaság Limnológiai Szakosztálya és az MTA Tihanyi Biológiai Kutató Intézet által rendezett 15. Hidrobiológus Napok. A vízünk hidrobiológiai állapot változásaival foglalkozó háromnapos tudományos ülésen 30 előadás hangzik el.

/folyt köv ./
16.35/p

-42-

14/16⁰⁰

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon: 159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti hivatalos közleménye

1973. október 11.

bb.52. Ülést tartott a Minisztertanács

p hgy

1973. október 11.

A kormány tájékoztatási hivatal közli: a Minisztertanács csütörtökön ülést tartott.

Lázár György, a Minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a Kétszáz Végrehajtó Bizottságának szeptember 25-28. között Moszkvában megtartott 64. üléséről. A kormány a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette és megbizta a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Bizottságát, hogy az ülésen elfogadott ajánlásokból eredő hazai feladatok végrehajtására az intézkedéseket tegye meg.

Dr. Timár Mátyás, a Minisztertanács elnökhelyettese tájékoztatást adott a Magyar-NDK gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság elnökeinek október 8-9-én Budapesten folytatott tanácskozsáról. Megbeszélést folytattak a két ország együttműködésének továbbfejlesztéséről, a kölcsönös érdeke-tervkoordinációs munkákról. A kormány a tájékoztató tudomásul vette és utasította az érdekelteket, hogy intézkedjenek a megállapodásban foglaltak megvalósítására.

/folyt köv ./
15.45/p

-1-

14/16⁰⁰

bb.52. ülést tartott1.folyt /p

az egészségügyi miniszter, az országos tervehivatal elnöke, a pénzügyminiszter, a munkaügyi miniszter és a központi statisztikai hivatal elnöke előterjesztése alapján a kormány megtárgyalta a népesedési helyzettel kapcsolatos feladatokat. a jelentés megállapítja, hogy a születések száma az utóbbi években kedvezőtlenül alakult, ezért a kormány - mind a társadalom, mind az egyének érdekével összhangban álló - anyagi-gazdasági, egészségpolitikai és tudatformáló intézkedésekre hozott határozatot. a családi pótlék, a gyermekgondozási segély emelésével, a gyermekápolási táppénz jogosultság időtartamának növelésével és más további kedvezményekkel segítik a családokat, gyorsítják a gyermekintézmények hálózatának bővítését. egészségpolitikai rendelkezések között szerepel, hogy a házasulandók kötelesek a család- és nővédelmi tanácsadót felkeresni. növelik a meddőség elleni, valamint a fogamzásgátló gyógyszerek és eszközök mennyiségét és választékát, hogy a nem kívánt terhességet megelőzzék, és ne kelljen azt megszakítani. újra szabályozzák a művi vetélések engedélyezését és az ezzel kapcsolatos eljárást. elsősorban az ifjúság körében növelik a családi élethez és a korszerű családtervezéshez nélkülözhetetlen biológiai, egészségügyi és etikai ismereteket.

a munkaügyi miniszter és a szakszervezetek országos tanácsa előterjesztést tett a munkaidőcsökkentés további területekre történő kiterjesztésének elveiről. a javaslat a iv. ötéves terv hátralévő időszakában több mint egymillió dolgozó munkaidejének csökkentését irányozza elő. a kormány az előterjesztést elfogadta, és utasította az illetékes minisztereket, hogy területükön a munkaidő csökkentésének konkrét programját dolgozzák ki, és ez év végéig, illetve 1974 első negyedében terjesszék a minisztertanács elé jóváhagyásra.

a minisztertanács megtárgyalta és jóváhagyólag tudomásul vette a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter előterjesztését a sertésstenyésztes várható alakulásáról, különös tekintettel a takarmányellátásra. a kormány megállapította, hogy a sertésprogram végrehajtása megfelelően folyik. a vágósertés-termelés 1970-hez viszonyítva már 1972-ben meghaladta a iv. ötéves terv előirányzatát. a tavaly ősszel fellépett járvány azonban komoly károkat okozott. a kedvező takarmányhelyzet és az eddig megtett kormányzati intézkedések hatására továbbra is változatlan a tenyésztői kedv, ennek eredményeként ez év második felére már javult a husellátás és a következő években is várhatóan növekszik a vágósertés-termelés.

/folyt köv ./
15.50/p

-2-

M 16^{es}

bb.52. ülést tartott2.folyt /p

javitani kell a termelés minőségét, valamint a takarmányfelhasználás hatékonyságát. a kormány úgy határozott, hogy mindezek elősegítésére a meglévő sertés-férőhelyek korszerűsítéséhez beruházási támogatás adható.

a minisztertanács titkársága vezetőjének előterjesztése alapján a kormány felhívta a miniszterek és az országos hatáskörű szervek vezetőinek figyelmét, hogy vizsgálják meg az országgyűlés októberi ülészekán elhangzott képviselői észrevételek és javaslatok megvalósításának lehetőségeit és tájékoztassák azokról az országgyűlés elnökét, valamint az indítványozó képviselőket.

a minisztertanács ezután egyéb ügyeket tárgyalta./mti/

--

15.55/p

-3-

M 16^{es}

bb.57. változik afolyt /p

a többségükben fiatal kutatókból álló előadó csoport hat előadásban tárgyalja a balatonhoz fűződő tudományos vizsgálatok eredményeit. többen beszámolnak a tiszai vizlépcső, a duna, a tiszai és az alföldi halastavak hidrobiológiai vizsgálatainak eredményeiről.

az első napon a tiszai vizlépcső kezdeti kutatási eredményeit vitatták meg. elmondották a szakemberek, hogy a rendkívül szélsőséges tiszai vízhozamát és hordalék mennyiségét, a gyakori változásokat még nem tudták pontosan rendszerbe foglalni, újabb érdekes hidrobiológiai következtetésre nyújt alkalmat. a tiszai vizlépcsőnél és általában a kiskörei szakaszon bekövetkezett környezetváltozások szembetűnően megváltoztatták a tiszai hordalék-ülepítő tevékenységét, az említett szakaszon a hordalékülepítés fokozottabb volt és egyúttal megkezdődött az állóvizekre jellemző növényvilág kialakulása is. a kutatók megfigyelték, hogy a lebegő növényi szervezeteken, a fonalas algákon és egyes hínárféléken kívül megjelentek a nádasok, „előőrsei”, is. a duzzasztómű okozta hidrobiológiai változás hatása mintegy 50 kilométeres szakaszon megfigyelhető. a további építési program arra enged következtetni, hogy viszonylag rövid időn belül a táj jellegének szembetűnő változásával kell számolni. a hidrobiológusok felhívták a figyelmet, hogy fokozott gondot kell fordítani a tiszai vízminőségi változásait, mert ezek kihatnak az üdülési programra és a legkülönbözőbb célú vízhasznosításra egyaránt. /mt1/

--

bb.59. a miskolci megyei kórház

fné/p hi la

1973. október 11.

tájékoztatása szerint énekes sándor, a lenin kohászati művek vezérigazgatója, aki szeptember 15-én balesetet szenvedett, sérüléseiből felgyógyulva, csütörtökön elhagyta a kórházat.
/mt1/

--

16.45/p

-43-

N-1705

bb.60. megemlékezés a Lengyel néphadseregről

t mir /tm/p hi la

1973. október 11.

harminc éves a Lengyel néphadsereg. az évforduló alkalmából csütörtökön ünnepséget tartottak budapesten, a Zrínyi Miklós katonai akadémián. a rendezvényen jelen volt Kárpáti Ferenc vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnöke. Pacsek József vezérőrnagy, miniszterhelyettes, Papp Dezső, az MSZMP központi bizottságának osztályvezető-helyettese, Tarcsai Tibor vezérőrnagy, az MSZMP néphadseregi bizottságának első titkára, Kádár József, a Külügyminisztérium főosztályvezető helyettese, Tadeusz Hanuszek, a Lengyel népköztársaság budapesti nagykövete, Konstanty Korzeniowski vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé, valamint a Lengyel nagykövetség több munkatársa, és ott voltak a baráti szocialista országok katonai attaséi.

az ünnepségen Tóth Lajos vezérőrnagynak, az akadémia parancsnokának megnyitója után dr. Nagy Gábor ezredes, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnökének első helyettese méltatta a testvéri Lengyel néphadsereg fejlődésének három évtizedes útját.

x x x

a Lengyel néphadsereg napja és a néphadsereg megalakulásának 30. évfordulója alkalmából Czinege Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter táviratban köszöntötte Wojciech Jaruzelski ~~honvédelmi miniszterét~~ ^{hadügyminiszterét}. /mti/

bb.58. józsefvárosi üzemek dolgozóinak tiltakozó nagygyűlése

t -don/mm/p hi la

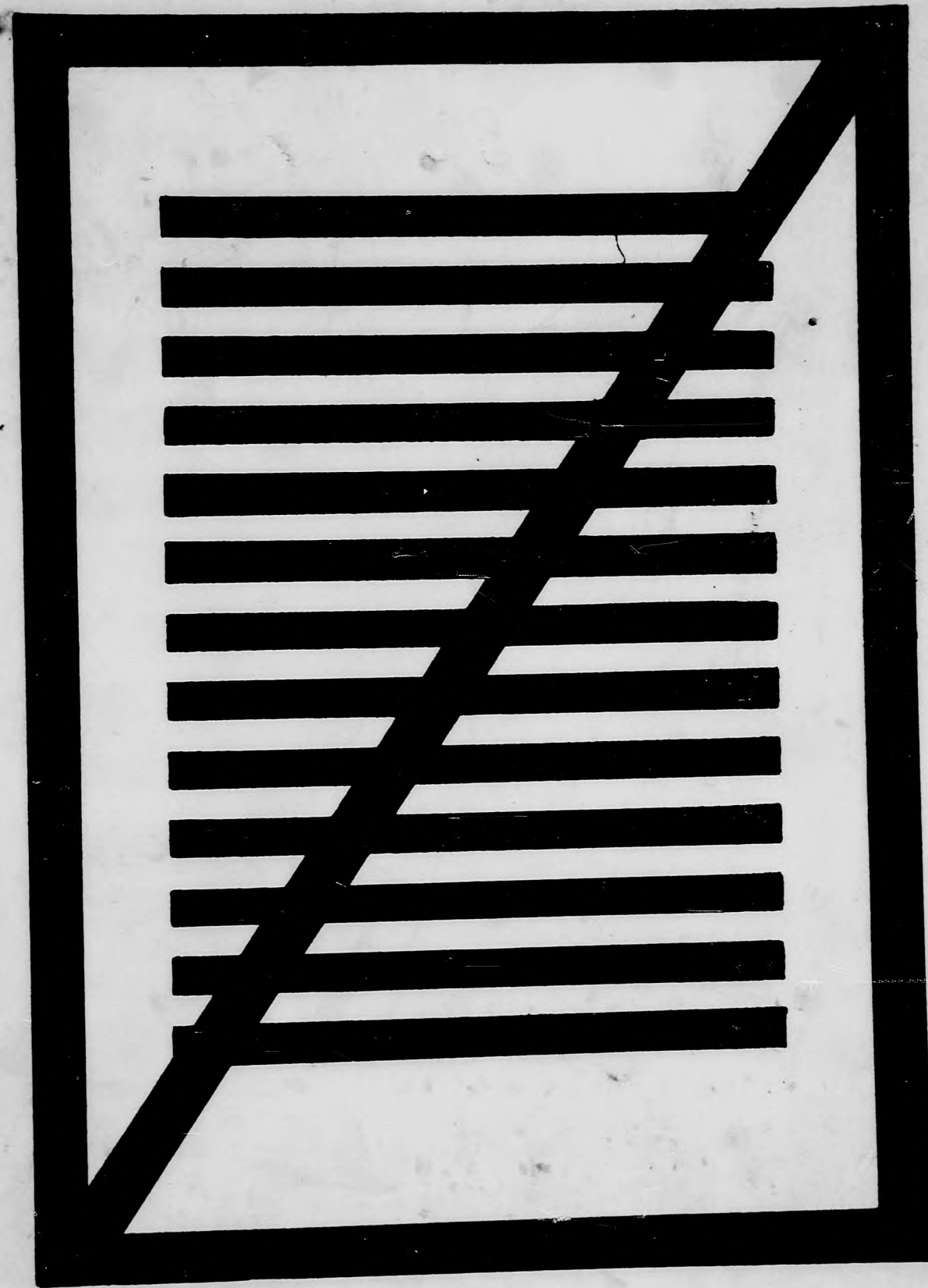
1973. október 11.

a chilei szolidaritási nap - október 11 -alkalmából csütörtökön Józsefváros nagy üzemeinek, gyárainak munkásai tiltakozó nagygyűlést tartottak a Taurus gumiipari vállalatnál. a nagygyűlésen részt vett Somogyi Sándor, a budapesti pártbizottság titkára, Petrák Ferenc, a VIII. kerületi pártbizottság első titkára, a VIII. kerületi párt-és tömegszervezeteknek sok vezetője, valamint Nemez Hector, a chilei kommunista párt központi bizottságának tagja.

a forró hangulatu gyűlést Éder Ferenc, a Taurus gumiipari vállalat vezérigazgatóhelyettese nyitotta meg, majd Nagy Józsefné, a hazafias népfront országos tanácsa alelnöke mondott beszédet.

/folyt. köv. ./
17.00/p

NA 1710

bb.60. megemlékezés a Lengyel néphadseregről

t mir /tm/p hi la

1973. október 11.

harminc éves a Lengyel néphadsereg. az évforduló alkalmából csütörtökön ünnepséget tartottak budapestben, a zrinyi miklós katonai akadémián. a rendezvényen jelen volt kárpáti ferenc vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnöke. pacsek józsef vezérőrnagy, miniszterhelyettes, papp dezső, az mszmp központi bizottságának osztályvezető-helyettese, tarcsai tibor vezérőrnagy, az mszmp néphadseregi bizottságának első titkára, kádár józsef, a külügyminisztérium főosztályvezető helyettese, tadeusz hanuszek, a lengyel népköztársaság budapesti nagykövete, konstanty korzeniecki vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé, valamint a lengyel nagykövetség több munkatársa, és ott voltak a baráti szocialista országok katonai attaséi.

az ünnepségen tóth lajos vezérőrnagynak, az akadémia parancsnokának megnyitója után dr. nagy gábor ezredes, a magyar néphadsereg politikai főcsoportfőnökének első helyettese méltatta a testvéri lengyel néphadsereg fejlődésének három évtizedes útját.

x x x

a lengyel néphadsereg napja és a néphadsereg megalakulásának 30. évfordulója alkalmából czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter táviratban köszöntötte wojciech jaruzelski ~~hadvezérőrnagy~~ lengyel népköztársaság honvédelmi miniszterét. /mti/

bb.58. józsefvárosi üzemek dolgozóinak tiltakozó nagygyűlése

t -don/mm/p hi la

1973. október 11.

a chilei szolidaritási nap - október 11 -alkalmából csütörtökön józsefváros nagy üzemeinek, gyárainak munkásai tiltakozó nagygyűlést tartottak a taurus gumiipari vállalatnál. a nagygyűlésen részt vett somogyi sándor, a budapesti pártbizottság titkára, petrák ferenc, a viii. kerületi pártbizottság első titkára, a viii. kerületi párt-és tömegszervezeteknek sok vezetője, valamint nemez hector, a chilei kommunista párt központi bizottságának tagja.

a forró hangulatu gyűlést éder ferenc, a taurus gumiipari vállalat vezérigazgatóhelyettese nyitotta meg, majd nagy józsefné, a hazafias népfront országos tanácsa alelnöke mondott beszédet.

/folyt. köv. /
17.00/p

NA 1710

-44-

bb.68. /a tudomány... 3. folyt./-szb

a tudomány és a szocialista társadalom kapcsolatáról szólva többek között hangsúlyozta: a tudomány igazi célja, tartalma az ember legtágabb értelemben vett szolgálata. az emberhez méltó élet feltételeinek megteremtése, a béke, a tudatos - az öntudatos - emberi lét szolgálata egybe esik a szocializmus tartalmával és céljaival.

a továbbiakban kiemelte:

- a mi viszonyaink között, a mi társadalmunkban a tudomány a társadalom életének szerves része. egymástól „kérdéznék”, a társadalom a maga fejlődésének aktuálisan égető problémáira a tudománytól vár választ, s a tudomány maga is „vallatóra fogja”, a társadalmat, hogy válaszolhasson a kérdésekre. az életközelség, a társadalmi gyakorlattal való kapcsolattartás a tudomány fejlődésének elsődleges követelménye. a tudomány harmonikus kapcsolata az élettel, a társadalommal - ma ez a tudomány belső fejlődésének legfőbb feltétele, mozgató rugója. a társadalommal való szoros kapcsolat persze azt is feltételezi, hogy a természet- és a társadalomtudományok között egykor merevnek vélt határokat is mind viszonylagosabbaknak és mind feltételesebbeknek tekintjük. a tudomány - ezen belül a természettudományok és a biológia is - csak így tehet eleget annak követelménynek, hogy az emberiséget ma leginkább foglalkoztató, a jövőjét és előrehaladását is meghatározó feladatok megoldásában részt vállaljon.

aczel györgy a továbbiakban a tudósok fokozott felelősségéről, a nemzetközi tudományos munkamegosztásban rejlő lehetőségekről beszélt, és hangsúlyozta, hogy a hazai biológiai kutatás új központjának szegedre helyezésével ez a történelmi multu város új, nagy lehetőséget kapott tudományos, szellemi arculatának gazdagításához.

ezután erdey-gruz tibor a tervezésben és építésben kitűnt dolgozóknak az elnöki tanács megbízásából kitüntetésekkel adott át. hárman kapták a munka érdemrend ezüst fokozatát, egy személy pedig a bronz fokozatát. a továbbiakban padányi Mihály építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes az építőipar kiváló dolgozója kitüntetését és miniszteri dicséret oklevelét adott át számos dolgozónak.

straub f. bruno, a kutató intézet más vezetői, az építők, a tervezők, az avató ünnepség alkalmával sajtótájékoztatót tartottak.

/folyt. köv. /

-53-

NA 2015

bb 68. /a tudomány... 4. folyt./-szb

többek között elmondották, hogy az építkezés az 1968. április 2-1 első kapavágás óta, a délmagyarországi építő vállalat kivitelezésében terv szerint haladt és határidőre fejeződött be. a folyamatosan haladó munkálatok lehetővé tették, hogy az első laboratóriumi épületszárnyban már több mint két éve megkezdődhetett a kutató munka. az új biológiai kutató központ négy egymáshoz kapcsolódó épülettömbből áll, s külön izotóp szárny csatlakozik hozzá. összesen 259 különféle laboratóriumi helyiséget rendeztek be. ezek mellett 300 személyt befogadó előadótermet, kisebb tanácstermeket, többtízezer kötetes könyvtárat, éttermet, klubot, állat- és növényházakat emeltek a többi között. a műszerpark értéke meghaladja a 64 millió forintot. az elkövetkező években további fejlesztésre ad lehetőséget az az unesco-val kötött megállapodás, amely szerint az egyesült nemzetek fejlesztési programja /undp/ támogatást ad az intézménynek. mód nyílik újabb műszerek beszerzésére, ösztöndíjasok külföldi kiküldetésére, szakértők fogadására. a magyar fél ugyanakkor vállalta, hogy a fejlődő országokból évente 15 fiatal és 15 hazai ifju szakember továbbképzését látja el.

a szegedi biológiai központ intézetében 1975 után 150 kutató dolgozik majd, a segédmszeméllyel együtt a létszám eléri az 500-at. jelenleg már több, mint 300-an dolgoznak az intézményben, köztük 95 kutató.

az új intézményben pénteken délután „nyitott kapukkal”, fogadják majd a látogatókat és minden érdeklődőnek bemutatják az új létesítményt. /mti/

--

bb 69. kádár jános látogatása a budapesti műszaki egyetemen
t fr mmé bh la

1973. október 11. r

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára csütörtökön egésznapos látogatást tett a budapesti műszaki egyetemen. a látogatáson résztvevett nagy miklós művelődésügyi miniszter és kornidesz Mihály, az mszmp kb tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője. a vendégeket dr. bozsó lászló, az mszmp xi. kerületi bizottságának első titkára, dr. perényi imre, az egyetem rektora, thernesz vilmos, az egyetemi pártbizottság titkára és hajdu istván, az egyetemi kisz bizottság titkára fogadta.

folyt köv ./
20.10/p

-54-

Nr 205

bb.69. kádár jános1.folyt /p

a látogatókat az egyetem vezetőivel történt délelőtti beszélgetésen - és a délutáni egyetemi nagyaktíván - dr. perényi imre, dr. pungor ernő, a vegyészkar dékánja, thernesz vilmos, hajdu istván és tóth zoltán, a villamosmérnöki kar ötödéves hallgatója tájékoztatta a budapesti műszaki egyetem életéről, az oktató-nevelő tevékenység helyzetéről, a párt és kisz-munkáról - gondokról és eredményekről.

a száz esztendősz mültra visszatekintő egyetem a felszabadulást követően, a népi hatalom éveiben, különösen 1949.től indult nagy fejlődésnek, kifejezve az egész ország iparának növekedését, gazdasági életének fejlődését. az egyetem hallgatóinak száma ma már eléri a 13 ezret, s további 20 ezer, már végzett mérnök veszt részt különböző tanfolyamokon és szakmérnöki kurzusokon posztgraduális képzésben. az egyetemen 1600 oktató és kutató dolgozik, köztük 20 akadémikus, 43-an a tudományok doktorai, s csaknem 300-an kandidátusok. nagy gonddal nevelik az új mérnök-nemzedéket, s a párt politikájának megfelelően igen sokat törődnek a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek továbbtanulásával. az ~~az~~ oktatók, hallgatók összefogásának eredményeként a fizikai már eléri a 30 százalékot, jó tíz éve a legmagasabb szintet. az egyetemen nagy lelkesedéssel tesznek eleget a kormánytól most kapott megbízatásnak: a fiatal szakmunkásoknak szervezett egyetemi felvételi előkészítő tanfolyamaikon már 200 ifjumunkás tanul, gatók 44 százaléka kollégista, túlnyomó részük tanulmányi ösztöndíjban részesül, s csaknem 100-an népköztársasági ösztöndíjat kapnak. a párt határozatainak megfelelően sokat tesznek a nevelőmunka színvonalának emeléséért, fejlesztik az esti levelező oktatást, s kiemelkedő fontosságának megfelelően oktatják a marxizmus-leninizmust.

/folyt köv ./

20.20/p

-55-

Nr 2103

bb.69. kádár jános2.folyt /p

az intézményben jelentős tudományos tevékenység folyik, mintegy félezerre tehető a különböző alapkutató és fejlesztési témák száma. negyven az egyetemen kidolgozott szabadalmat tartanak nyilván, s jónéhány témában kísérleteznek közvetlen ipari megbízásra, megrendelésre. nemzetközi kapcsolataik - elsősorban a szocialista országokkal - mindenekelőtt a szovjetunióval - esztendőről - esztendőre bővülnek, évente 1600 oktató és hallgató utazik

külföldi tanulmányutra, tapasztalatgyűjtésre. az oktatói kar munkája során tekint az egyetem falain, felelősséget érez az egész országban a műszaki tudományos képzésért, a tudományos kutató munka színvonalának emeléséért.

a házigazdák szavaiból kitűnt, hogy az egyetem vezetői milyen nagy felelősséggel dolgoznak az egyetemi struktúra korszerűsítésén, az oktató- és a tudományos munka megújításán. ehhez adnak segítséget a párt központi bizottságának tudomáspolitikai, oktatáspolitikai és ifjúsáspolitikai határozatai, amelyeknek végrehajtásán messzemenő egyetértéssel tevékenykednek. a párt ifjúsáspolitikai határozatának volt köszönhető az is, hogy az egyetemi kisz-szervezet az elmúlt években igen kedvező légkörben végezte munkáját. a határozat végrehajtása során az egyetemi kisz-szervezet legfontosabb feladatává a szakmai, politikai, erkölcsi nevelés a kommunista mérnökképzés segítségét tették, hangsúlyozva, hogy az sem közömbös: az egyetemről kikerülő mérnökök hogyan illeszkednek be új munkahelyük légkörébe, értik-érzik-e az üzemi demokrácia jelentőségét, milyen kapcsolatokat tudnak teremteni a munkásokkal. az egyetem ifjúkommunistái jelentős társadalmi munkát is végeznek a népgazdasági tervek valóra váltásáért, szem előtt tartva, hogy az elvégzett munka gazdasági haszná mellett legalább ugyanolyan jelentőségű a fizikai munka megbecsülésére nevelés.

az mszmp központi bizottságának első titkára meglátogatott több, az egyetemi oktatást segítő létesítményt, intézményt. útjának első állomása az egyetemi könyvtár volt, majd néhány percet az oktatási célokra épült kísérleti atomreaktor megtekintésének szentelt. a kisebb városnak is beillő egyetem udvarain, belső útjain áthaladva sokszáz hallgató köszöntötte meleg szeretettel kádár jánost. a villamosmérnöki kar folyamat-szabályozási tanszékén dr. frigyos andor tanszékvezető egyetemi tanár vezette végig a vendégeket, ismertette az itt folyó munkát, mutatta be az analóg számítógépen dolgozó hallgatókat, köztük egy nálunk tanuló szovjet leányt. az ujonnan épült egyetemi szárny felé haladva a vendégek utba ejtették a kisz-klubot, ahol - koradélután lévén - még csendesek voltak a szobák, órára, előadásra készültek a tanulócsoporthok. a ,,g,, épületben dr. gillemot lászló akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár mutatta meg a mechanikai, technológiai és anyagszerkezetani intézet laboratóriumait, műhelyeit, öntödéjét. távozásban még egy látványosság állította meg a vendégeket: a duna-parton már kibontakoznak a körvonalai egy épülő új szárnynak, amely az építész és építőmérnökar laboratóriumainak, tanulmányi részének ad majd otthont. amint dr. halász ottó egyetemi tanár elmondotta, ez most az egyetem legjelentősebb beruházása.

/folyt kov /
20.30/p

Mt 21¹⁰

bb.69. kádár jánosfolyt /3/bh

kádár jános délután a központi előadóteremben nagyaktíván találkozott az egyetem 700 oktatójával és hallgatójával. a diákok politikai, közéleti érdeklődését tanúsítja, hogy - előzetesen - több mint száz kérdészt fogalmaztak meg. kádár jános sok

oldaluan foglalkozott a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseivel, az ország társadalmi, gazdasági és kulturális életével, az ifjúságot érdeklő-érintő számos témával. hangsúlyozottan szólt a műszaki értelmiség fontos, növekvő szerepéről a szocialista építésben, a kommunista szakemberképzésben.

- mi a budapesti műszaki egyetemet úgy tartjuk számon, mint hazánk legnagyobb felsőoktatási intézményét, amely európai viszonylatban is a jelentősebbek közé tartozik - mondotta kádár jános, majd így folytatta: - az ország szocialista fejlődése szempontjából nagy fontosságú, hogyan dolgozik az egyetem ma, de még inkább fontos ez a jövődőt illetően, mert az egyetem oktató munkájának legfőbb eredménye azon mérhető le, hogy milyen képzettségű emberek kerülnek ki innen a kutatás vagy a termelés területére. jórészt az ő munkájukon mulik a következő 5 éves tervek sikeres megvalósítása. mi azt szeretnénk - fűzte hozzá - hogy kommunista meggyőződésű, világnézetileg a szocializmust vállaló, magasan képzett mérnökök, szellemileg és fizikailag erős emberek kerüljenek ki, akik minden tekintetben helyt tudnak állni.

befejezésül kádár jános a következőket mondotta:

- szeretném ezt az alkalmat felhasználni, hogy az egyetem vezetőinek és oktatói karának a központi bizottság és a kormány nevében gratuláljak eddigi eredményeikhez és megköszönjem fáradozásukat, amelyet sokszor nem könnyű feltételek között tettek ki annak érdekében, hogy ez az egyetem színvonalas munkát végezzen a magyar értelmiség utánpótlása érdekében, az ország javára. szeretném biztatni önöket, folytassák munkájukat rendületlenül és a színvonalból semmit se engedjenek, hanem ha lehet, emeljék még magasabbra.

a nagy érdeklődéssel kísért forró hangulatu nagygyűlés, amelyen kádár jános szavait többször szakította félbe tetszés nyilvánítás, nagy taps, az internacionalé hangjaival ért véget.
/mti/

--

20.50/p

-57-

Mt 21¹⁰

bb.70. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától
zárásig:

p /la

1973. október 11.

65. szovjet együttes
66. Litván kamarazenekar
67. időjárásjelentés
68. a tudomány ünnepe szegeden
69. kádár jános látogatása a bme-n
70. hírtájékoztató . /mti/

--

21.05/p

-58-

v é g e

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő : lakatos erzsébet

M 2/26

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti v b e l f ö l d i h i r e k
1973. október 12.

bb.1. a gyorsjáratoknál kevesebb a baleset

i -don/p hi hgy

1973. október 12.

érdekes statisztikát készítettek a budapesti közlekedési szakemberek. az összeállítást nagy felmérő munka előzte meg, amelynek során arra kerestek választ, hogy hány baleset fordult elő a gyorsjáratokkal. tudni kell: a fővárosban a forgalomban levő autóbuszoknak mintegy husz százaléka gyors- és expresszjárat, azaz huszonnyolc vonalon 247 gyors-, illetve expressz-busz közlekedik.

az év első nyolc hónapjában a fővárosban több mint kétezer autóbuszos baleset történt. figyelemre méltó: a balesetek számának alakulása a piros számmal jelölt buszoknál: az összes baleseteknek, összeütközéseknek mindössze 16,2 százaléka fordult elő a gyorsjáratokkal, itt is főleg a nagy forgalmu utvonalakon közlekedő buszokkal, például a 107-es, a 132-es és a 155-ös járatokkal. de még így is kevesebb a gond velük, mint a ,,sima,, buszokkal. a kedvezőbb arány a kisebb baleseti veszéllyel magyarázható; ezeknek a buszoknak kevesebb a megállójuk, kevesebb a le- és főtárolók száma, ritkábban nyitják és csukják az ajtókat.

/folyt köv ./

-1-

NT